

TREBALL FINAL DE MÀSTER (TFM).

**“PODER?, VOLER?,
SABER?:**

**ESTUDI BASAT EN LA
RELACIÓ ENTRE LA
CAPACITAT
INTEL·LECTUAL, LES
HABILITATS D'ESTUDI I
ELS RESULTATS
ACADÈMICS D'ALUMNAT
DE SECUNDÀRIA”**

**MÀSTER EN
PSICOPEDAGOGIA
2012-2013**

**MARIA ESCRIG BERNAD,
DNI-20 489 478-C**

**TUTOR: JOSE JUAN SIDRO
TIRADO**

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	p.3
2.	CONTEXTUALITZACIÓ.....	p.4
3.	PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA.....	p.7
4.	PLANTEJAMENT D'OBJECTIUS, PREGUNES I HIPÒTESIS D'ACCIÓ.....	p.14
5.	PLA DE TREBALL I RECOLLIDA D'EVIDÈNCIES.....	p.16
6.	RESULTATS.....	p.23
7.	CONCLUSIONS I APORTACIÓ PERSONAL.....	p.28
8.	NOVA PROPOSTA D'ACCIÓ.....	p.37
9.	REFLEXIÓ FINAL.....	p.45
10.	REFERÈNCIES.....	p.47
11.	ANNEXOS.....	p.50

RESUM

En aquest projecte, s'ha fet un estudi basat en la relació que existeix entre la capacitat intel·lectual de l'alumnat, les habilitats i tècniques d'estudi que han adquirit i els resultats acadèmics.

La mostra ha constatat de 18 alumnes de 2n d'ESO de l'IES Vicent Castell i Doménech de Castelló als quals se'ls ha passat el test IGF (Intel·ligència General i Factorial) i el qüestionari CHTE (Cuestionario de Hábitos i Técnicas de Estudio), a més a més s'ha fet ús dels resultats acadèmics de l'alumnat al mes de juny.

El treball ha consistit en comparar els resultats de l'IGF i el CHTE amb els resultats acadèmics de cada alumne de la classe de 2n d'ESO per tal de confirmar o rebutjar la hipòtesi plantejada:

millors resultats acadèmics quan més capacitat intel·lectual i millors habilitats i tècniques d'estudi. Només en el 27,78% dels casos es confirma la hipòtesi proposada.

Una vegada analitzats els resultats, s'ha plantejat una proposta d'acció per tal de dur-la a terme al llarg de la primera avaluació del curs. Es tracta d'un taller d'aprenentatge i millora d'habilitats i tècniques d'estudi amb l'objectiu de millorar el rendiment acadèmic de l'alumnat.

Paraules clau: Capacitat intel·lectual, habilitats/tècniques d'estudi, resultats acadèmics.

1. INTRODUCCIÓ.

El treball que es presenta a continuació està basat en una petita investigació realitzada en el IES Vicent Castell i Domènech de Castelló al llarg del període de pràctiques referents als Màster en Psicopedagogia. L'estudi s'ha realitzat amb la col·laboració de la classe de 2n d'ESO B a la qual se li ha passat una sèrie de proves i qüestionaris per tal de poder conèixer la relació entre la capacitat intel·lectual, les tècniques d'aprenentatge i el rendiment acadèmic d'aquest alumnat en concret.

Per tant, allò que es pretén aconseguir amb aquest projecte és conèixer si hi ha relació entre les tres variables abans anomenades (capacitat intel·lectual, tècniques/habilitats d'aprenentatge i el rendiment acadèmic). Amb els resultats obtinguts es realitzarà una proposta d'orientació per a la millora de l'alumnat en l'àmbit escolar partint de les necessitats educatives detectades, des de diferents perspectives i utilitzant com a instruments detonants els tests d'aptituds intel·lectuals que tenen gran influència en el rendiment acadèmic i els qüestionaris d'habilitats i tècniques d'estudi.

Però aquest no només és un treball del professorat sinó que s'haurà d'involucrar a les famílies, perquè elles seran les encarregades d'ajudar a construir un clima adequat per a l'estudi a casa, crear una organització del temps dels seus fills... Per això diem que és un treball en equip i que l'orientador serà la persona encarregada de crear aquest vincle d'unió entre professorat-famílies-alumnat, proporcionant els recursos necessaris per a aconseguir-ho.

2. CONTEXTUALITZACIÓ.

Com s'ha assenyalat anteriorment, l'entorn en el qual s'ha dut a terme la recerca ha sigut l'IES Vicent Castell i Domènech situat en la localitat de Castelló de la Plana.

El centre *IES Vicent Castell i Domènech* es va inaugurar l'any 1984 compartint les seues instal·lacions durant els primers anys amb l'Escola Oficial d'Idiomes. El creixement considerable de població de la ciutat de Castelló en la seua zona sud-oest, que constituïx l' àrea d'influència, va fer necessària la seua construcció.

Va anticipar al llarg del curs acadèmic 1997/98 els ensenyaments regulats per la LOGSE (ESO i Batxillerat), mantenint al mateix temps els estudis de BUP i COU.

Al llarg dels anys 1999 i 2000 es va remodelar i ampliar, per a poder implantar en el curs 2000/01 el primer cicle d' Educació Secundària Obligatoria. En el curs 2002/2003 van finalitzar els antics BUP i COU, i el Centre va passar a impartir els dos cicles d'ESO i Batxillerat. Així mateix, al llarg del curs 2001/2002 s' eixamplà l'oferta d'estudis al comptar amb els Cicles Formatius de Química de grau mitjà i superior (Laboratori de química→cicle mitjà, i Anàlisi i control→ cicle superior). També s'oferta en el centre un PQPI d'informàtica de 1r i 2n curs.

La població de l'àrea d'influència de l'institut és d'aproximadament de 25.000 habitants, de la qual podem destacar les següents característiques:

- Una part considerable d'aquesta població està formada per immigrants, castellà - parlants en la seua majoria, que procedeixen de l'Europa de

l'Est (majoritàriament Romania), del Magreb o d'alguns països asiàtics, com ara, Xina.

- Majoritàriament la població correspon a assalariats que desenvolupen el seu treball en els sectors secundaris i terciaris, amb un poder adquisitiu mig-baix. És una població jove formada per famílies que, degut a la situació de crisi actual trobem una taxa important d'atur.
- A pesar de tractar-se d'una zona d'expansió de la ciutat (abunden noves edificacions desusades en la seva majoria) no té les infraestructures necessàries per aconseguir una bona qualitat de vida: inexistència de zones verdes, d'instal·lacions esportives d'ús públic (excepte les oferides pel propi institut) i inexistència d'oferta cultural (les biblioteques i espais culturals es troben lluny d'aquesta zona).

Estructura i funcionament del centre:

L' institut està format per dos edificis units, on es distribueixen aules, biblioteca, laboratoris (de ciències naturals, de física i química i dels cicles formatius mig i superior), aula de tecnologia, aula de plàstica, consergeria, despatxos, secretaria, sala de professors, cantina...

El centre disposa d'un gran espai obert, que permet l'adequada expansió dels alumnes durant els patis així com la realització d'activitats esportives i culturals.

En l'actualitat el centre compta amb un claustre de 68 membres, dels quals 60 es troben amb destí definitiu i la resta està en expectativa de destí o en situació d'interinitat. S'organitzen en dinou departaments: Anglès, Biologia/Geologia, Castellà, Dibuix, Ed. Física, Economia, Filosofia, Física i

Química, Francès, Geografia i Història, Cultura Clàssica, Llatí, Matemàtiques, Música, Orientació, Religió, Tecnologia, Valencià i Cicles Formatius.

Els alumnes, un total de 671 matriculats, procedeixen majoritàriament dels col·legis públics adscrits en el Mapa Escolar: Armelles, Benadressa, Carles Selma i Estepar.

Al llarg de la seua història, el centre s'ha manifestat laic, pluralista i defensor de la igualtat de drets. Així mateix, ha fonamentat la seua vocació d'entitat promotora d'enriquiment cultural per mitjà de la participació en projectes europeus i intercanvis d'alumnat, viatges d'estudis, educació musical, competicions esportives, jornades de conscienciació ecològica, concursos de pintura i dibuix...

Actualment, manté estretes relacions amb l'Associació de Pares i Mares, coordinant-se amb el Departament d'Orientació, que ha fructificat en un millor funcionament de tots els nivells. Igualment, en col·laboració amb institucions públiques i privades organitza visites d'estudis i rep suport econòmic o logístic per a la realització d'activitats culturals.

Situació acadèmica del curs 2012/2013:

En la següent graella es resumeixen les unitats existents en el present curs:

	ESO				BATXILLERAT		CFGM		CFGS	
CURS	1r	2n	3r	4t	1r	2n	1	2	1	2
Nº DE GRUPS	5	5	4	3	2	2	1	1	1	1
GRUPS PDC			1	1						

3. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA.

La recerca que s'ha dut a terme ha estat basada en la recopilació d'informació referent al **rendiment acadèmic**, a les **habilitats d'aprenentatge i tècniques d'estudi** i a la **capacitat intel·lectual**, ja que són els aspectes claus en aquest projecte. Es tracta de buscar informació sobre estudis anteriors per tal de poder aportar una base teòrica i ferma que done suport i sentit a les aportacions d'aquesta investigació que fonamentalment tracta de veure si hi ha relació entre la capacitat intel·lectual de l'alumnat, les seves habilitats d'aprenentatge i el rendiment acadèmic.

La millora del rendiment acadèmic de l'alumnat, és un tema que preocupa i que obri debats en la societat en què vivim ja que es qüestiona continuament si els futurs adults obtenen un bon grau de preparació per a la vida.

El rendiment acadèmic es pot definir com el producte de l'assimilació del contingut dels programes d'estudi, expressat en qualificacions dintre d'una escala convencional (Carlos Figueroa, 2004). Es a dir, fa referència a les notes que s'obtenen al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge de coneixements mitjançant la realització de proves objectives i altres activitats docents.

Hi ha moltes investigacions sobre rendiment acadèmic realitzades des de diferents enfocaments i que aporten un ventall de variables que influeixen en el rendiment escolar. A continuació es mostren alguns exemples d'investigacions anteriors que són rellevants i guarden relació amb aquest projecte.

En l'estudi "*Análisis de las calificaciones escolares como criterio de rendimiento académico*", Cascón (2000) es parla, com es deia abans, sobre la

preocupació de la societat sobre la preparació de l'estudiantat i sobre la consecució d'un sistema educatiu eficaç. Per una altra banda, parla sobre la creença generalitzada de les qualificacions ("notes") com a reflex del nivell educatiu adquirit i de les avaluacions o exàmens on l'alumnat demostra els seus coneixements en les diferents matèries.

És una realitat que l'indicador més recurrent del rendiment acadèmic són les qualificacions numèriques ("notes"). Hi ha molts autors que les consideren com a un referent dels resultats escolars i com a una realitat sobre el rendiment de l'alumnat, Álvaro Page (1990). És per això que en aquest estudi les qualificacions finals seran una dada a tenir en compte. Tal i com afirma Pérez Serrano (1981), Clemente (1983) les qualificacions de les matèries instrumentals – llengua i matemàtiques – són un indicador del rendiment acadèmic, per això seran les que es tindran en compte en aquest projecte, per ser les més rellevants i la base dels altres aprenentatges. Cal remarcar que es té en compte que les notes no sempre són un indicador fidel a les respostes conceptuals, procedimentals i actitudinals de l'alumnat, però en aquest cas serviran per fer una comparació entre els resultats dels qüestionaris i els resultats acadèmics.

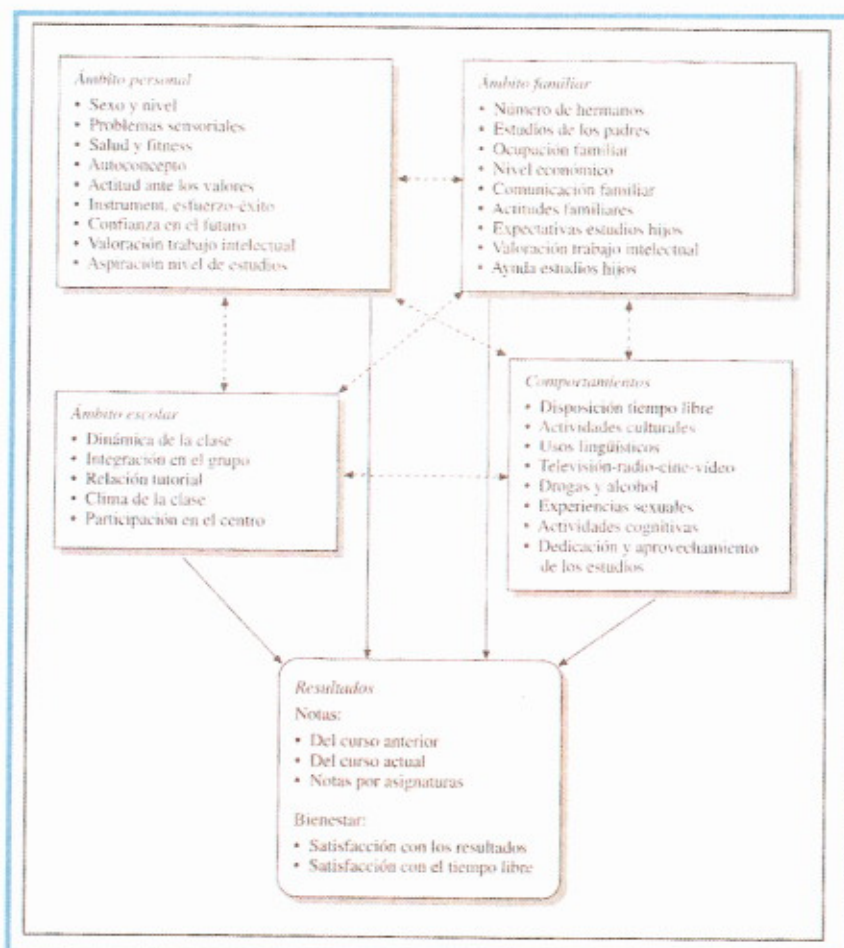
També es mostra en anteriors estudis que hi ha moltes variables que influeixen i intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge i determinen el rendiment acadèmic de l'alumnat. Les variables més fonamentals s'anomenen en l'estudi "*Estrategias para mejorar el rendimiento académico en adolescentes*" de Marc Antoni Adell (2006) i són: la intel·ligència, la motivació,

la personalitat, les actituds, els contextos... entre d'altres, i totes elles estan interconnectades.

Variables com ara la intel·ligència o capacitat intel·lectual, l'actitud davant l'estudi o la motivació s'han tingut en compte i s'han quantificat al llarg d'aquesta xicoteta investigació.

Seguint a Marc Antoni Adell, aquest proposa un model explicatiu del rendiment escolar o acadèmic relacionant quatre àmbits que influeixen en ell com són: l'àmbit personal, l'àmbit familiar, l'àmbit escolar i els comportaments, a més a més, tots aquests àmbits es troben interconnectats.

A continuació es pot observar el mapa conceptual proposat per aquest autor:

En la present investigació, no es duu a terme una recerca tant ampla i minuciosa i no s'analitzen tots els factors que Adell proposa. Es realitza una investigació molt més reduïda i basada en la relació de dos variables i el seu efecte sobre el rendiment acadèmic, no obstant, cal tenir present que hi ha molts altres aspectes a tenir en compte en futures investigacions.

Pel que fa a les variables de l'àmbit personal proposades per Adell que influeixen en el rendiment acadèmic, les més rellevants que es troben són l'autoconcepte, les actituds davant de l'estudi, la confiança en el futur, la valoració del treball intel·lectual i les aspiracions al nivell d'estudis. Tot i açò, tal i com cita Gimeno (1975): *"El rendimiento es producto de la personalidad total del alumno y que puede verse influenciado por cualquier circunstancia que afecte al equilibrio personal"*.

En referència al projecte que ens ocupa, s'ha pogut observar mitjançant un apartat del CHTE (AC) l'actitud positiva o negativa davant de l'estudi de cada alumne així com la seva motivació. Segons F. Cuenca (1982), una actitud positiva davant l'estudi té avantatges com ara considerar-lo més útil i interessant o augmentar el grau d'atenció i comprensió. A més a més, hi ha algunes categories proposades per Keller (1983) en el seu model motivacional que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge i que els docents hem de tenir presents: l'interès (l'alumne està més motivat si allò que aprèn és del seu interès), la rellevància (depèn de si l'alumne considera important o no allò que està aprenent) i les expectatives (més motivat si té bones expectatives sobre ell mateix).

Al mateix temps, les variables referents a l'àmbit familiar no s'han observat en aquesta investigació però hi ha estudis anteriors que confirmen

que un bon nivell socioeconòmic i sociocultural té efectes positius sobre el rendiment acadèmic (*“Los insumos escolares en la educación secundaria y su efecto sobre el rendimiento académico de los estudiantes”*, Piñeros y Rodríguez, 1998) . Una proposta de millora per a aquest estudi seria incorporar aquestes variables per tal d'obtenir una informació més ajustada.

En allò referent a les variables de l'àmbit escolar predictores del rendiment acadèmic, cal anomenar que existeixen dos protagonistes principals dintre del context: l'alumnat i el professorat. Tant important és que un alumne adquireixca les competències conceptuals-procedimentals de les matèries com què adquireixca hàbits de treball, actituds positives cap a l'estudi, motivació... i aquesta tasca tant important s'ha de dur a terme en l'anomenada acció tutorial.

Com s'ha vist, hi ha molts factors o variables que intervenen en el rendiment acadèmic però en aquest projecte s'han seleccionat dos aspectes que poden tenir influència i és per això que ens centrarem en l'anàlisi de les habilitats d'aprenentatge i la capacitat intel·lectual de l'alumnat.

Tal i com aporta Gerardo Castillo Ceballos (2009), hi ha molta bibliografia sobre tècniques d'estudi i cada any es van publicant llibres que expliquen com cal estudiar. Aquest fenomen s'explica perquè es sap que estudiar amb un bon mètode és un dels factors claus de l'èxit en l'estudi i en el rendiment escolar i, a més a més, la gran part de l'estudiantat no ha adquirit un bon mètode d'estudi i aquest fet els pot encaminar cap al fracàs escolar.

L'objectiu de les estratègies d'aprenentatge és dotar a l'alumnat de ferramentes que li permeten aprendre de forma significativa i autònoma els

diferents continguts curriculars (*"Estrategias de enseñanza y aprendizaje"* Carles Monereo, 1999).

En molts estudis, és freqüent trobar els termes "habilitat", "estratègia", "tècnica"... utilitzats de manera indistinta però cal tenir en compte es tracta de termes diferents. Schmeck (1988) fa una distinció entre habilitat i estratègia. Afirma que les **habilitats** són capacitats que es poden convertir en conductes en qualsevol moment ja que han sigut adquirides i desenvolupades mitjançant la pràctica i que, a més a més, es poden utilitzar tant de forma conscient com inconscient, de forma automàtica. Les **estratègies** sempre s'utilitzen de forma conscient. Per una altra banda Coll (1987), afirma que les **tècniques** són un conjunt d'accions ordenades dirigides a la consecució d'una finalitat.

En definitiva, cal dotar a l'alumnat d'habilitats, estratègies i tècniques suficients per a l'estudi per tal de què puguin fer-ne ús d'elles en qualsevol moment i situació que les necessiten i, així poder realitzar un aprenentatge significatiu relacionant allò que ja es sap amb allò nou i potenciant aprenentatges interdisciplinars. És a dir, dotar de l'habilitat de saber aprofitar en cada moment els aprenentatges adquirits siguin d'una assignatura o d'una altra per tal de generar nous aprenentatges i poder analitzar un mateix concepte des de diferents perspectives.

Dintre de les habilitats d'aprenentatge, cal remarcar que les tècniques d'estudi són un procediment necessari a adquirir per part de l'alumnat ja que els permetrà desenvolupar la competència d'aprendre a aprendre. És per això que dintre de l'acció tutorial cal introduir pràctiques que afavorisquen el

desenvolupament d'hàbits i tècniques adequades i eficaces que potencien l'aprenentatge significatiu i funcional.

Les habilitats d'aprenentatge no són una altra assignatura, s'han de treballar de forma transversal i pràctica, no donant només pautes teòriques. Tal i com s'afirma en el llibre "*Las técnicas de estudio en la educación secundaria*" de Gerardo M. Fernández "*las habilidades de aprendizaje deben ser una ayuda efectiva para el aprendizaje de cada día*". S'han de treballar en situacions de treball habitual com, per exemple, la classe ordinària o les sessions de tutoria.

Especialment en l'etapa de l'Educació Secundària Obligatòria, que és l'etapa que ens ocupa en aquest projecte, cal facilitar estratègies d'aprenentatge i pautes d'estudi per tal de crear hàbits adequats ja que l'alumnat procedeix d'una etapa anterior (l'Educació Primària) en la qual s'ha donat preferència a altres aspectes com l'aprenentatge de la lectoescriptura, l'adquisició de les habilitats bàsiques d'atenció, memòria... i ara s'han d'enfrontar a nous aprenentatges amb un major grau de dificultat i de contingut.

L'altra variable que es té en compte en aquesta investigació és la capacitat intel·lectual. La major part de les investigacions anteriors troben que hi ha relació entre factors intel·lectuals i rendiment acadèmic o escolar. Tot i això, és important matisar que els resultats que s'obtenen en els tests d'intel·ligència no expliquen l'èxit o el fracàs escolar sinó que adverteixen sobre les capacitats d'aprenentatge que té l'alumnat en qüestió (Forteza, 1973).

L'estudi "*Predictores del rendimiento académico*", Cascón (2000), conclou que el factor psicopedagògic amb més rellevància com a predictor del rendiment acadèmic és la intel·ligència i és per això que resulta lògic fer ús d'instruments estandarditzats per detectar les possibilitats d'aprenentatge de

cada alumne. Pizarro i Crespo (2000), en el seu estudi sobre la relació entre la intel·ligència i el rendiment acadèmic centrat en les intel·ligències múltiples i els aprenentatges escolars, conclouen que la intel·ligència humana és difícil de quantificar i ens pot servir per fer estimacions relacionades amb l'àmbit acadèmic.

Una vegada aportada la base teòrica, en el següent apartat es presenten les dades concretes sobre el projecte que ens ocupa.

4. PLANTEJAMENT D'OBJECTIUS, PREGUNTES I HIPÒTESIS D'ACCIÓ.

Després d'escoltar les inquietuds d'alguns tutors/res que imparteixen docència a l'IES sobre les mancances trobades en els seus grups-classe, un plantejament que em va resultar curiós i motivant per estudiar amb més deteniment va ser el proposat per la tutora de 2n d'ESO B. *“Què els passa als meus alumnes, suspenen perquè no saben estudiar?; suspenen perquè la seva capacitat intel·lectual és limitada?; suspenen perquè no aprofiten les seves capacitats?”*.

D'aquesta manera, em vaig decidir a realitzar l'estudi amb aquest grup plantejant-me les següents hipòtesis inicials:

- La capacitat intel·lectual de l'alumnat influeix en els seus resultats acadèmics i en el seu rendiment acadèmic.
- L'ús d'unes bones estratègies, habilitats i tècniques d'estudi està relacionat amb un bon rendiment acadèmic

Per comprovar si es complien o no les hipòtesis inicials, en primer lloc es va decidir passar algunes proves que proporcionaren informació sobre la capacitat intel·lectual de l'alumnat, així com observar directament l'actitud dintre de l'aula, entrevistar a la tutora, passar un qüestionari sobre hàbits i tècniques d'estudi a l'alumnat..., en definitiva, fer un recull de dades concretes de cada alumne de la classe per poder contrastar-les.

Com a **objectius generals** del treball a dur a terme vaig marcar-me els següents:

- Conèixer les capacitats de l'alumnat.
- Treballar a partir d'aquestes capacitats.
- Millorar el rendiment acadèmic mitjançant l'ensenyament d'habilitats, tècniques i estratègies d'aprenentatge.
- Orientació tutorial: proposar tècniques per a la millora educativa.

L'**objectiu final** de la investigació és conèixer si pot existir relació entre les tres variables abans anomenades (CI, hàbits d'estudi, rendiment acadèmic) per tal de detectar les necessitats de l'alumnat i oferir una intervenció adaptada que els permeta millorar el rendiment en l'àmbit educatiu.

La **hipòtesi** que es planteja i sobre la qual girarà la investigació és la següent: ***“S'obtindran millors resultats acadèmics quan més elevada siga la capacitat intel·lectual i millors habilitats i tècniques d'aprenentatge tinga l'alumnat de la classe de 2n d'ESO B”.***

Una vegada establerta la hipòtesi de treball, seguim amb l'elaboració del pla d'acció per tal de recollir evidències que ens ajuden a confirmar o rebutja la hipòtesi plantejada.

5. PLA DE TREBALL I RECOLLIDA D'EVIDÈNCIES.

Després d'escollir el grup-classe amb el que es vol treballar, basant-nos en les necessitats detectades per la tutora, es va decidir, junt amb l'orientador del centre, que les proves més idònies que hauriem de passar als alumnes de 2n d'ESO per tal de recollir evidències que ens permeten treballar serien les següents: **IGF** i **CHTE**, a més a més, s'utilitzà **l'observació directa**, **entrevistes amb la tutora** i **recull de resultats acadèmics finals**.

A continuació trobem la fitxa tècnica del IGF i CHTE:

Intel·ligència General i Factorial (IGF) – 2001

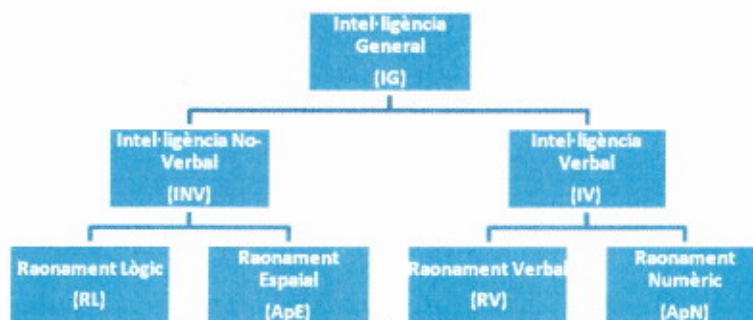
- Autor/a: C. Yuste Hernanz.
- Aplicació: Individual i col·lectiva.
- Duració: Nivell Mig: de 30 a 40 minuts.
- Aplicació: A partir dels 7 a 19 anys i adults.
- Finalitat: Pretén mesurar la intel·ligència general. Avaluació de la intel·ligència verbal i no verbal i de quatre factors específics. Permet una avaluació molt completa de les actituds amb un sol quadern, facilitant l'aplicació, i compta amb barems molt complets d'escola i d'adults.
- Composició: Manual Quadern IGF Bàsic, IGF Elemental, IGF Mig i IGF Superior.

Cuestionario de Hábitos i Técnicas de Estudio

(CHTE) – 2002

- Autor/a: M. Álvarez González i R. Fernández Valentín.
- Aplicació: Individual i col·lectiva.
- Duració: Variable, aprox. 30 minuts.
- Aplicació: Des de 5é d'Educació Primària fins 1r de Batxillerat.
- Finalitat: Avaluar set aspectes relacionats amb els hàbits i tècniques d'estudi. Qüestionari de fàcil aplicació i amb barems amb centils per a grups escolars i per a la població en general.
- Composició: Manual, full de registre personal i full de perfil.

- **IGF**, és un test que avalua la Intel·ligència General i Factorial a través de la Intel·ligència Verbal, la No Verbal i de quatre factors específics (Raonament Verbal, Raonament Abstracte, Aptitud Espacial i Aptitud Numèrica), per poder interpretar els resultats i comprovar les capacitats individuals i col·lectives dels membres de la classe.

En aquest cas, el test que s'ha escollit és el que fa referència al nivell mitjà (IGF-M) ja que l'alumnat amb el que es treballa pertany al grup corresponent entre 1r d'ESO i 1r de Batxillerat. A més a més, després d'analitzar-lo es va considerar que el nivell de dificultat era l'adequat per a l'alumnat. Els resultats que s'obtenen en cada apartat venen donats en percentils, és a dir, sobre 100 punts i considerant 50 com a nivell mitjà.

Aquest test es va passar el dia 18 de febrer de 2013 fent ús d'una sessió de tutoria. I, tal i com s'indica en el manual, el temps del què disposa l'alumnat per contestar és de 35 minuts.

	PRIMARIA					ESO				BACHILLERATO		
	2 ^o	3 ^o	4 ^o	5 ^o	6 ^o	1 ^o	2 ^o	3 ^o	4 ^o	1 ^o	2 ^o	Univ.
IGF-B	20'	18'	15'	12'								
	22'	20'	16'	13'								
IGF-E			40'	35'	30'	25'	25'					
IGF-M						40'	35'	35'	30'	30'		
IGF-S									45'	45'	40'	40'

També es van utilitzar aproximadament uns 10 minuts per tal d'explicar com havien de contestar les preguntes del dossier i practicar amb els exemples. Aquest procés és imprescindible ja que sempre han de respondre en la plantilla i fent una ratlla (i no altra cosa) en la resposta correcta, d'aquesta manera després es podran corregir les respostes de cada alumne amb la plantilla correctora i obtenir els resultats finals. Cal indicar que el test l'ha de contestar cada alumne de manera individualitzada. Els dies posteriors es van utilitzar per tal de corregir la prova i recollir els resultats en una graella per poder interpretar-los amb més facilitat.

Resulta rellevant aclarir a què es refereix cada factor que s'avalua amb l'IGF-M. A continuació s'aporta una breu explicació.

- **Intel·ligència General (IG):** és la capacitat d'actuar per tal de resoldre de manera àgil diferents tipus de problemes i realitzar tasques que requerisquen operacions mentals complexes. En general, es pot dir que reflexa l'agilitat i l'aptitud per a raonar, comprendre relacions i aplicar allò que s'aprén en contextos similars.
- **Intel·ligència No Verbal (INV):** formada per els factors de raonament abstracte (RA) i aptitud espacial (ApE), representa l'habilitat per raonar amb continguts no verbals, sense contingut cultural. Reflexa la capacitat perceptiva, analítica i lògica.
 - RA → fa referència a la capacitat per resoldre problemes lògics o abstractes i seguir o descobrir seqüències lògiques.

- ApE→ indica l'habilitat amb què una persona pot imaginar mentalment moviments de figures en l'espai (girar-les, encaixar-les...).
- **Intel·ligència Verbal (IV):** formada per els factors de raonament verbal (RV) i aptitud numèrica (ApN), indica el nivell intel·lectual cultural o adquirit, és a dir, la capacitat per a utilitzar i comprendre paraules i números.
 - RV→ és la capacitat per comprendre idees i conceptes expressats amb paraules i raonar amb aquests. Es relaciona també amb la riquesa del vocabulari.
 - ApN→ indica la velocitat i la seguretat en el càlcul mental, el domini de conceptes matemàtics, el raonament aritmètic i la resolució de problemes numèrics de la vida diària.
- **CHTE**, és un qüestionari d'Hàbits i Tècniques d'Estudi que té com a finalitat avaluar set aspectes que fan referència a les habilitats i tècniques d'estudi i que de forma directa o indirecta incideixen en aquest. La informació obtinguda ajuda a facilitar un pronòstic sobre la possible influència d'aquestes habilitats i tècniques en les tasques d'aprenentatge i, a partir d'aquests, poder elaborar un programa d'intervenció per tal de modificar els aspectes que influeixen negativament en l'estudi o reforçar aquells que actuen de forma positiva. A través dels set factors s'avaluen tres aspectes fonamentals: condicions físiques i ambientals, planificació i estructuració del temps i coneixement de les tècniques bàsiques.

Factors/habilitats que avalua:

1. Actitud general davant l'estudi→ AC Inclou tot allò que fa referència a la predisposició, interès i motivació.	2. Lloc d'estudi→ LU Ubicació física que contribueix a la concentració i al rendiment.
3. L'estat físic→ ES Situació de l'organisme de l'alumne que li permet tenir un bon rendiment en l'estudi	4. Pla de treball→PL Fa referència a una bona planificació i estructuració del temps a dedicar a l'estudi tenint en compte el nombre de matèries i la seva dificultat.
5. Tècniques d'estudi→TE "Cóm estudiar", passos per estudiar un tema.	6. Exàmens i tasques→ EX Pautes que cal seguir quan es realitza una activitat o un examen.
7. Treballs→ TR Aspectes que cal tenir presents quan es realitza un treball (esquema, fonts d'informació...)	

La puntuació directa (PD) màxima que es pot obtenir és de 56 punts al sumar la puntuació de cada apartat. No obstant, també es poden presentar els resultats en percentils (PC) per tal de realitzar la gràfica que mostra el perfil de cada alumne, de manera que amb cada PD es calcula el percentatge corresponent a cada habilitat. En aquest projecte els resultats es presenten en PC per tal de valorar la situació de cada alumne de 2n d'ESO B en cada factor o habilitat que s'avalua.

El que més interessa és saber en quina habilitat l'alumne obté baixa puntuació i és per això que no tindria sentit obtenir una mitja de totes les habilitats ja que d'aquesta manera no s'obté informació concreta sinó general. És important apuntar que dels 7 factors que s'avaluen, les habilitats més rellevants en aquest projecte són PL, TE, EX i AC ja que són les que aporten més informació relacionada amb les habilitats, les tècniques d'estudi i la motivació. La informació concreta servirà per poder detectar les mancances i

poder elaborar una proposta de treball adaptada a les necessitats concretes de l'alumnat del grup.

D'aquesta manera, és interessant la informació concreta de cada apartat mesurada amb percentils i és per això que a continuació s'aporta una graella amb la valoració indicada en el manual de CHTE per tal d'interpretar els resultats obtinguts en cada habilitat, és a dir, la valoració total de cada estudiant en cada apartat quantificada en centils:

Centil	Valoració
<i>Superior al centil 90</i>	Bon domini de l'habilitat
<i>Entre el centil 50 i 89</i>	Domini acceptable de l'habilitat, es podria millorar algun aspecte
<i>Entre el centil 10 i 49</i>	Estudiant amb aspectes importants a millorar en eixa habilitat
<i>Inferior al centil 10</i>	No sap fer ús de l'habilitat

Aquest qüestionari es va passar una setmana després de passar l'IGF-M fent ús d'una sessió de tutoria. El temps aproximat és d'uns 30 minuts, per la qual cosa es va tenir prou amb una sessió contant que es van utilitzar uns minuts per explicar les normes per contestar i recordar que calia fer-ho amb sinceritat ja que aquestes respostes serveixen per conèixer millor la situació de cada alumne pel que fa a l'estudi i millorar, si és necessari, algun aspecte. Com resulta evident, aquest qüestionari també es contesta de forma individualitzada. I, a l'igual que amb l'IGF-M, els dies posteriors es van utilitzar per tal de corregir la prova i recollir els resultats individuals en una gràfica la qual aporta un perfil de cada alumne, i els col·lectius en una graella per poder interpretar-los amb més facilitat.

A més de passar el IGF-M i el CHTE, com s'ha apuntat anteriorment s'ha comptat amb la següent informació:

- **L'observació directa**, al llarg de dues jornades es va observar a l'alumnat en hores lectives fixant-nos en l'actitud dintre de l'aula. Aquesta experiència es va utilitzar per poder veure quina és l'actitud que pren cada alumne dintre de l'aula i poder conèixer un poc més quin paper té cadascú dintre del grup-classe i dintre de l'àmbit escolar.
- **Entrevistes amb la tutora**, la qual informa de l'alumnat que ha repetit aquest curs i de les seves impressions sobre el grup-classe. La tutora trasllada les seves inquietuds respecte al grup de manera que aquesta és la base per començar a plantejar el projecte. A més a més, també es mantenen entrevistes amb la tutora per tal de traslladar-li els resultats obtinguts així com per a plantejar-li una proposta d'acció adaptada a les necessitats detectades i a l'alumnat de la classe de 2n d'ESO B.
- **Recull dels resultats acadèmics finals**, es va disposar de l'acta on apareixen les qualificacions de cada alumne i de cada matèria obtingudes al mes de juny de 2013. S'ha decidit fer ús de les qualificacions del mes de juny i no de les del mes de setembre ja que s'ha establert que és en aquestes on es veu el procés i l'evolució tinguda al llarg del curs, durant cada trimestre/avaluació i els resultats de l'estudi i l'esforç en l'avaluació final. Com que l'acta és un document intern del centre es va poder disposar d'aquesta però no fer còpies i és per això que només es va prendre nota d'aquelles qualificacions que eren rellevants per a l'estudi.

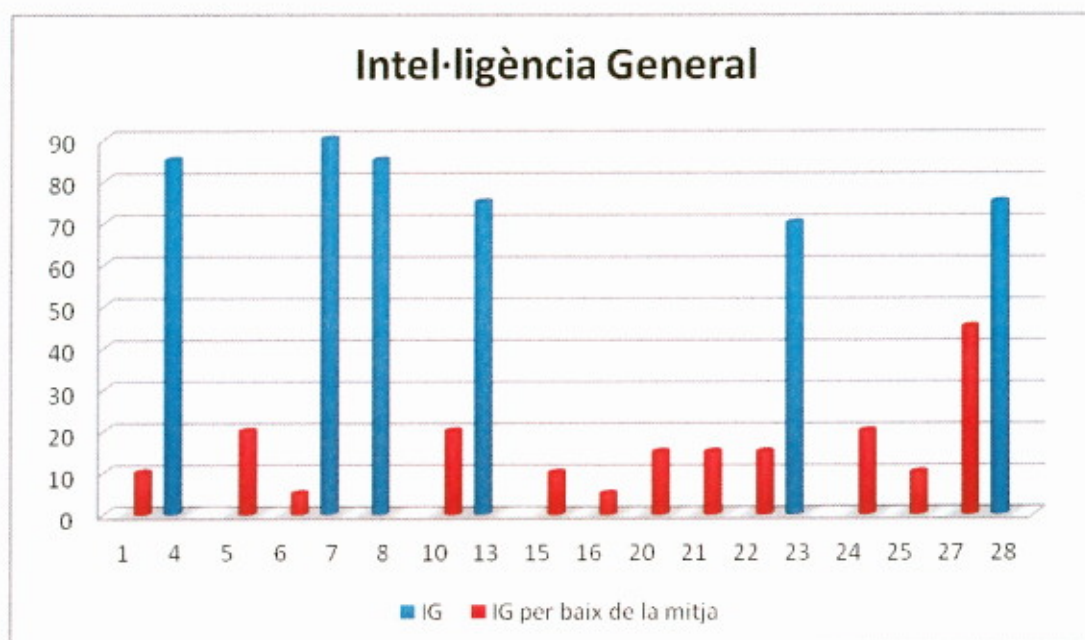
6. RESULTATS.

En aquest apartat ens centrarem en aportar els resultats obtinguts després de passar el test d'intel·ligència IGF-M i el qüestionari CHTE. Per tal de fer-ho es remetrà a les graelles de resultats aportades en els annexos on hi ha tota la informació obtinguda referent a cada alumne de la classe de 2n d'ESO B que va participar en el projecte. La mostra final consta de 18 alumnes ja que són els que van estar presents i van realitzar les dues proves. S'ha descartat a l'alumnat que per diferents motius només ha realitzat una de les dues proves o no n'ha realitzat cap ja que la informació no està completa.

Per tal de respectar la privacitat de l'alumnat, els resultats es presenten relacionant a cada alumne amb un número amb la finalitat d'evitar aportar les dades personals ja que no són rellevants en aquest estudi.

Pel que fa als del test **IGF-M**, en l'**annex 1** (*graella de resultats IGF-M 2n ESO B*) es troben les puntuacions obtingudes per cada alumne i en cada apartat del IGF-M. Com a dada interessant, remarcar que **dels 18 alumnes només sis han obtingut un percentil major de 50 pel que fa a la IG (Intel·ligència General)**. Tres alumnes han obtingut puntuacions elevades en tots els factors i quatre alumnes puntuacions molt baixes en tots els factors. A més a més, hi ha alumnes en els que s'ha observat desfases de puntuacions entre factors. En l'**annex 2** (*graella de valoració dels resultats*) trobem una graella on s'especifica el que s'acaba de mencionar.

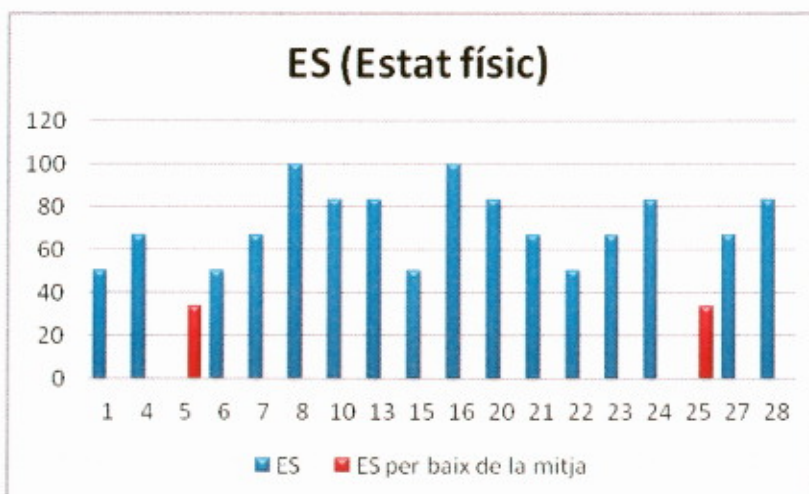
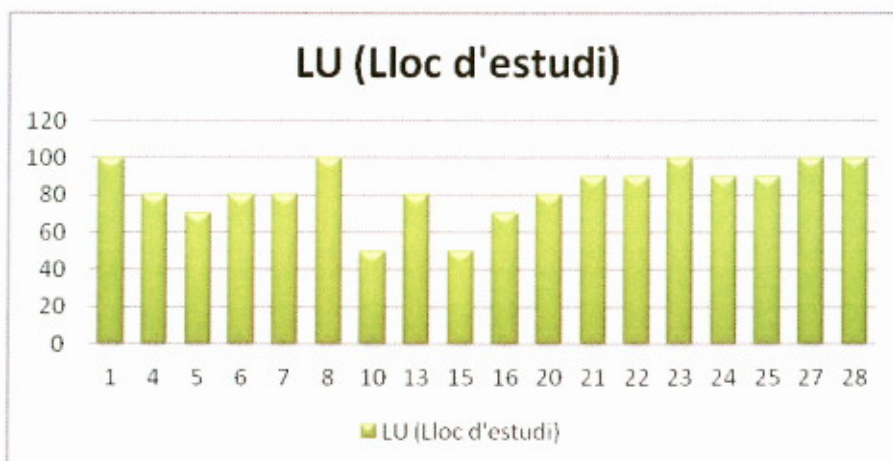
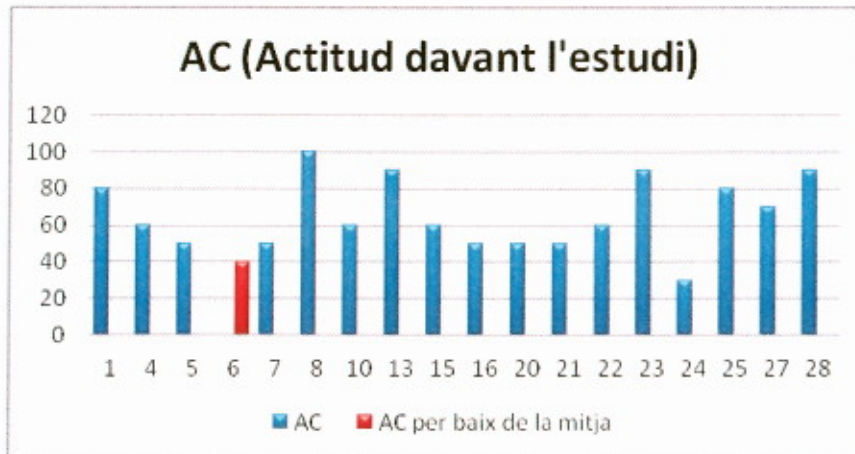
En el següent gràfic es pot observar un perfil de la classe basat en els resultats obtinguts amb el test IGF-M i centrat en la IG:

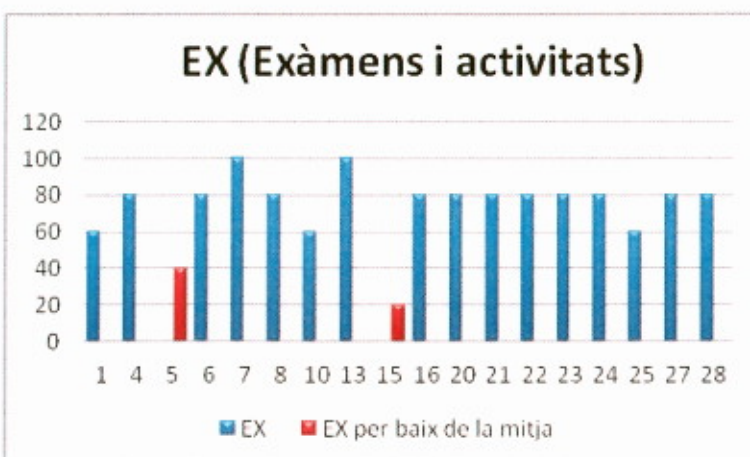
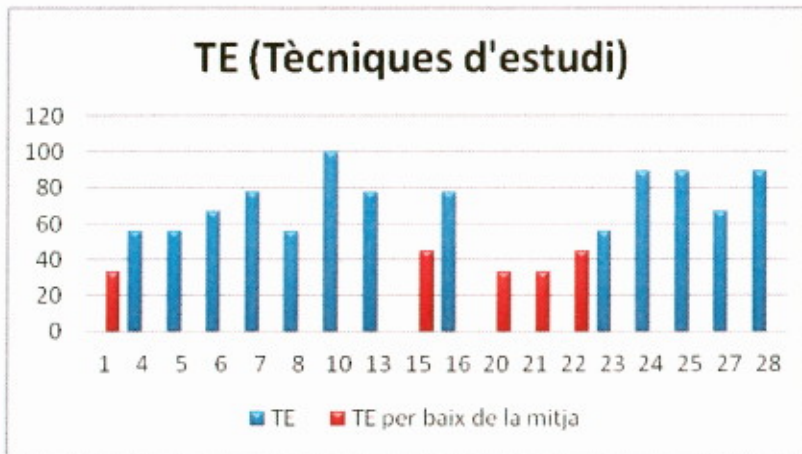
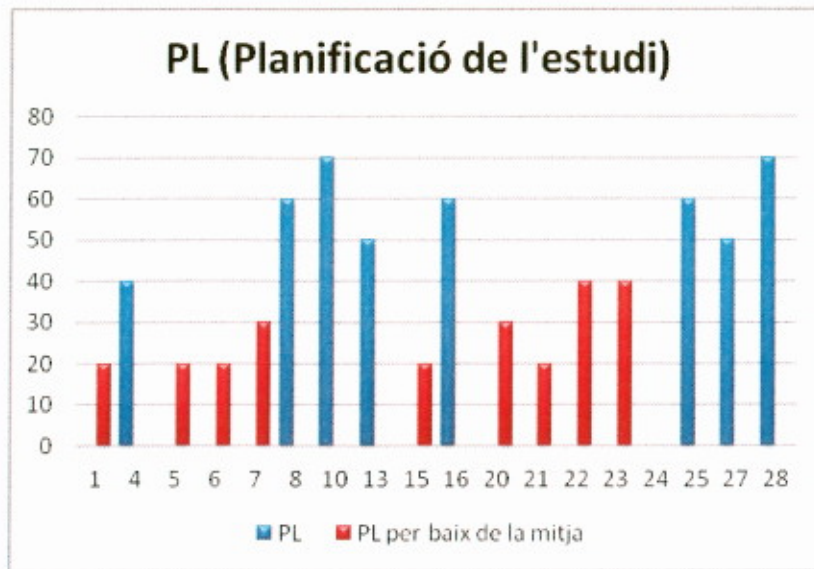

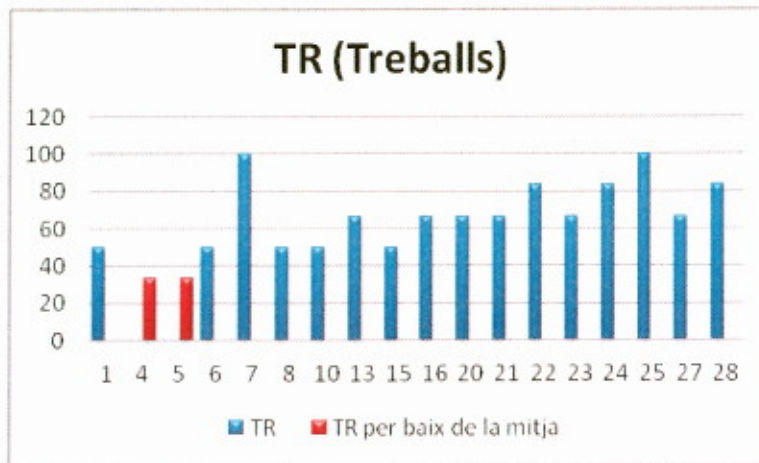
Els resultats del qüestionari **CHTE** i els **resultats acadèmics** del curs 2012-2013 de la classe de 2n d'ESO B es troben en **l'annex 3**.

Pel que fa als resultats del qüestionari CHTE, en la graella de l'annex tres els trobem desglossats per habilitats, és a dir, es troba la puntuació obtinguda per cada alumne en cada apartat que mesura el qüestionari (actitud general davant l'estudi, lloc d'estudi, estat físic, pla de treball, tècniques d'estudi, exàmens i tasques, treballs). **Cal avançar que hi ha una habilitat en la qual les puntuacions obtingudes per pràcticament tot l'alumnat no ha superat el percentil 50.**

Per tal de poder veure els resultats d'una manera visual, a continuació es presenten els gràfics amb les puntuacions de l'alumnat corresponents a cada habilitat:

En el mateix [annex 3](#), es troben els resultats acadèmics de cada alumne del curs 2012-2013, és a dir, les qualificacions obtingudes en cada matèria en l'avaluació final del mes de juny. S'especifiquen les qualificacions obtingudes en les matèries instrumentals (Matemàtiques→MT, Llengua Valenciana→ VL i Llengua Castellana→ CS) així com el nombre d'assignatures amb qualificació d'insuficient (IN).

A més a més, en [l'annex 4](#) hi ha una gràfica on es mostren els resultats de tots els alumnes en cada apartat avaluat per el CHTE de manera que es pot observar en quin han aconseguit més o menys puntuació. I, en [l'annex 5](#) trobem el perfil de cada alumne format per les puntuacions obtingudes en cadascuna de les set habilitats que avalua el CHTE.

7. CONCLUSIONS I APORTACIÓ PERSONAL.

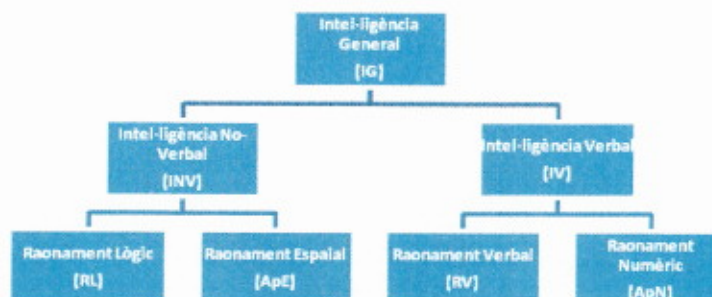
En relació a la interpretació dels resultats abans esmentats, cal dir que a continuació es comenta el cas d'alguns alumnes de la classe que es seleccionen com a rellevants i després es realitza una valoració general del grup-classe.

D'aquesta manera, amb posterioritat es proposa una orientació tutorial per tal de poder millorar el rendiment acadèmic de la classe de 2n d'ESO B.

A l'hora d'analitzar aquest apartat es fa mitjançant els resultats obtinguts en el IGF-M i en el CHTE que es comparen amb les qualificacions de les matèries instrumentals.

Cal tenir en compte les següents consideracions: en la graella de resultats del IGF-M, quan un dels factors que componen la intel·ligència és rellevant es destaca, utilitzant el color verd en el cas que es tracte de resultats elevats, i el color roig per a dades inferiors.

Durant l'anàlisi i interpretació de les dades obtingudes en aquest test, cal recordar en tot moment la jerarquitització que utilitza aquesta prova d'avaluació de la intel·ligència i per tant, els factors que componen cada apartat:

Així mateix, en la graella de resultats del CHTE es marquen amb color roig aquelles puntuacions inferiors a la mitja. Es recorda que es mesura amb percentils (PC), per tant, la mitja es considera 50.

A continuació, es comença amb l'aportació de l'anàlisi i interpretació de resultats de manera individualitzada o agrupant a alumnat amb puntuacions molt similars.

Alumnat amb factors molt elevats:

Alumnes 4, 7 i 8:

Aquests alumnes destaquen per obtenir altes puntuacions en el test IGF-M (les tres més elevades del grup) pel que fa a la intel·ligència general. En els tres casos es manté una constant de puntuacions elevades (totes per damunt de 60) en tots els factors que formen la IG. Aquests resultats indiquen que els tres alumnes tenen prou capacitat per tal de poder dur a terme un bon rendiment acadèmic.

ANNEX 1: GRAELLA DE RESULTATS IGF-M 2n ESO B.

Nivell: 2n d' ESO B

Data: 18/02/2013

	ALUMNES	IG	INV	IV	RA	ApE	RV	ApN	Observacions
1	Alumne 1	10	20	10	20	25	4	25	
2	Alumne 2	60	60	55	75	40	85	15	Repetidor (R)
3	Alumne 3								
4	Alumne 4	85	85	80	95	60	65	90	
5	Alumne 5	20	25	20	30	25	30	15	R
6	Alumne 6	5	5	10	1	60	15	5	
7	Alumne 7	95	95	80	95	90	90	55	
8	Alumne 8	85	95	70	90	90	65	70	
9	Alumne 9								

Pel que fa als resultats obtinguts en el qüestionari CHTE, l'alumne 8 és el que millors puntuacions obté en tots els apartats. L'alumne 7 té puntuacions elevades en tots els apartats menys en el de planificació (PL) que l'hauria de millorar. I, l'alumne 4 també obté baixa puntuació en l'apartat de PL i d'exàmens. Tot i això, es considera que han adquirit unes bones habilitats d'estudi i que dominen la major part de les habilitats avaluades. Segons les

taules de valoració proposades en el manual del CHTE, aquests alumnes es consideren bons estudiants. A més a més, els tres alumnes han aprovat les tres matèries instrumentals.

En aquests tres casos es compleix la hipòtesi proposada en el projecte: **“S’obtidran millors resultats acadèmics quan més elevada siga la capacitat intel·lectual i millors habilitats i tècniques d’aprenentatge tinga l’alumnat de la classe de 2n d’ESO B”.**

Alumnat amb desfasament entre factors:

Alumne 13 i 28:

Aquests alumnes, també han obtingut una bona puntuació pel que fa a la IG, però es troba una gran diferència entre la Intel·ligència No Verbal (INV) i la Verbal (IV).

ANNEX 1: GRAELLA DE RESULTATS IGF-M 2n ESO B.

Nivell: 2n d' ESO B

Data: 18/02/2013

	ALUMNES	IG	INV	IV	RA	ApE	RV	ApN	Observacions
1	Alumne 1	10	20	10	20	25	4	25	
2	Alumne 2	60	60	55	75	40	85	15	Repetidor (R)
3	Alumne 3								
4	Alumne 4	85	85	80	95	60	65	90	
5	Alumne 5	20	25	20	30	25	30	15	R
6	Alumne 6	5	5	10	1	60	15	5	
7	Alumne 7	90	95	80	95	90	90	55	
8	Alumne 8	85	95	70	90	90	65	70	
9	Alumne 9								
10	Alumne 10	20	55	4	75	25	2	15	
11	Alumne 11								
12	Alumne 12								R
13	Alumne 13	75	95	40	97	85	40	40	R
14	Alumne 14								R
15	Alumne 15	10	55	1	75	25	2	1	
16	Alumne 16	5	5	10	4	15	15	15	
17	Alumne 17								R
18	Alumne 18	15	15	20	10	25	40	5	R
19	Alumne 19								
20	Alumne 20	15	25	10	10	60	10	15	
21	Alumne 21	15	20	10	30	15	30	3	R
22	Alumne 22	15	10	25	4	25	20	40	R
23	Alumne 23	70	75	60	50	90	55	70	R
24	Alumne 24	20	40	10	65	15	10	25	
25	Alumne 25	10	10	15	4	25	20	15	
26	Alumne 26	10	5	25	2	25	30	25	
27	Alumne 27	15	15	15	40	60	55	40	R
28	Alumne 28	75	95	45	75	99	75	15	

Com es pot observar, els dos alumnes han obtingut puntuacions pràcticament idèntiques. La IG es pot considerar elevada (75) i dintre de la mitja però trobem el desfasament entre la INV (95) i la IV (40-45) cosa que indica que posseeixen un bon raonament però tenen mancances en la comprensió de paraules i el raonament numèric.

Per tant, parlant en termes de capacitat, es pot dir que aquests alumnes compten amb prou capacitat per tal d'obtenir un bon rendiment acadèmic però el resultat és que l'alumne 13 ha obtingut insuficient en totes les matèries instrumentals i l'alumne 28 ha aprovat les tres matèries instrumentals.

Pel que fa als resultats del CHTE, tant l'alumne 28 com el 13 obtenen bones puntuacions, totes per damunt de la mitjana, sent l'apartat de PL el que menys puntuació ha obtingut en els dos casos i el que caldrà reforçar per millorar-lo.

En un dels dos casos, l'alumne 28, **es compleix al hipòtesi** però en l'alumne 13 caldria aprofundir més per tal de saber perquè tenint una bona capacitat i unes bones habilitats d'estudi no és capaç d'aconseguir bons resultats acadèmics i, per tant, no es compleix la hipòtesi.

Alumnat amb un factor molt alt o molt baix:

Alumne 22:

S'observa que aquest alumne ha obtingut resultats baixos i constants en tots els factors de l'IGF-M menys en l'apartat de RA on ha obtingut una puntuació molt baixa (4). La IG d'aquest alumne es situa en 15 punts, és a dir, molt per baix de la mitjana. A més a més, en el CHTE ha obtingut baixos

resultats en dos apartats fonamentals: PL i TE, aquestes habilitats haurà de millorar-les per obtenir beneficis en els resultats acadèmics

Aquest fet fa pensar que **no es compleix la hipòtesi** ja que el rendiment acadèmic no ha estat bo (ha acabat el curs amb quatre assignatures no superades), la IG és baixa i ha de millorar molts aspectes relacionats amb els hàbits d'estudi. En aquest cas ocorre tot el contrari a allò que es planteja amb la hipòtesi.

Alumne 23:

Aquest alumne destaca per tenir una IG de 70 i mantenir una constant en els factors però en el factor ApE ha obtingut una puntuació molt elevada (90) cosa que pot indicar que posseeix una bona capacitat per reproduir mentalmet situacions espacials. En el cas d'aquest alumne, existeix un equilibri entre les puntuacions d'INV (75) i IV (60), sent més elevada la no verbal per influència del factor ApE. A més a més, és un alumne que ha superat les tres assignatures instrumentals i que ha adquirit unes bones habilitats d'estudi podent millorar aspectes de l'apartat de PL que puntua per baix de la mitja (40). En aquest cas, es pot dir que **es compleix la hipòtesi plantejada en el projecte**.

Alumne 24:

Aquest alumne té una IG per baix de la mitja, es consideraria baixa: 20. Els resultats en els diferents factors segueixen una constant obtenint puntuacions baixes però destaca per obtenir una puntuació de 65 en l'apartat de RA. Aquesta puntuació elevada influeix en la INV obtenint 40 punts i 10 en la IV. Aquest alumne ha superat una de les tres assignatures instrumentals i en el total del curs ha obtingut 5 insuficients. A banda, trobem resultats molt

dispars en el CHTE obtenint una puntuació de 0 en PL i 30 en AC. Per tant, en aquest cas han pogut influir factors que no s'han tingut en compte en aquesta investigació. Es considera que **no es compleix la hipòtesi** ja que no ha obtingut un bon rendiment acadèmic, la IG és baixa i, tot i tenir unes bones TE, ha de millorar de manera considerable l'habilitat de planificar ja que no sap fer-ne ús (0 punts). Caldria augmentar la motivació cap a l'estudi. En aquest cas seria necessari aprofundir més per poder establir exactament on es troba la mancança.

22	Alumne 22	15	10	25	4	25	20	40	R
23	Alumne 23	75	75	60	90	55	70		R
24	Alumne 24	20	40	10	65	15	10	25	
25	Alumne 25	10	10	15	4	25	20	15	
26	Alumne 26	10	5	25	2	25	30	25	

Alumnat amb factors molt baixos:

Alumne 1, 6, 16 i 25:

Aquests quatre alumnes, es caracteritzen per haver obtingut una puntuació molt baixa en tots els factors que avalua el IGF-M i, tot i això, en alguns casos han aconseguit superar algunes assignatures instrumentals.

Començarem per l'alumne 1: la seva IG és 10, és una xifra que es troba molt per baix de la mitjana i encara així aquest alumne ha aprovat les tres assignatures instrumentals amb una qualificació de suficient. En el CHTE ha obtingut bons resultats però falla en els dos apartats fonamentals: la PL i les TE on caldrà que millore molts aspectes. En aquest cas **no es compleix la hipòtesi** plantejada ja que amb una baixa capacitat intel·lectual i amb unes millorables habilitats d'estudi l'alumne ha aconseguit superar les assignatures instrumentals. Podríem atorgar aquest fet a l'elevada motivació cap a l'estudi

(AC=80) i l'esforç personal tot i que s'hauria d'analitzar amb més profunditat per poder trobar les causes exactes.

L'alumne 6 ha obtingut una IG de 5. És una xifra molt baixa i es troba molt per davall de la mitjana. Trobem una puntuació elevada en el factor ApE (60) fet que fa pensar que ha adquirit unes bones nocions espacials. Aquest alumne no ha superat les assignatures instrumentals i ha acabat el curs amb un total de 9 insuficients. En el CHTE observem que els dos factors més baixos són AC, és a dir, la motivació cap a l'estudi i la PL. A més a més, no ha obtingut puntuacions molt elevades en els altres apartats, segons el manual del CHTE es consideraria que l'alumne ha de millorar aquestes habilitats. Es pot dir que en aquest cas **no es compleix la hipòtesi** plantejada ja que no s'ha obtingut un bon rendiment acadèmic possiblement influenciat per la baixa capacitat intel·lectual i la mancança en les habilitats d'aprenentatge. Ocorre tot el contrari al plantejat en la hipòtesi principal.

El cas de l'alumne 16 mostra una continuïtat de resultats baixos en tots els factors de l'IGF-M sent 5 la seva IG, molt baixa com ja s'ha comentat abans. Aquest alumne ha aprovat dos assignatures instrumentals (les dues llengües), però ha acabat el curs amb 4 insuficients. Ha obtingut bons resultats en el CHTE, tots per damunt de la mitjana de manera que es considera que domina les tècniques i habilitats d'estudi. I, tot i que **no es compleix la hipòtesi**, podem dir que és possible que gràcies a unes bones habilitats d'estudi i l'esforç personal ha aconseguit superar dos de tres assignatures instrumentals.

I, l'alumne 25 ha obtingut una IG de 10. També és una xifra per baix de la mitjana però ha aconseguit aprovar una assignatura instrumental tot i que ha acabat el curs amb 6 assignatures no superades. L'alumne ha adquirit unes bones habilitats d'estudi obtenint un bon domini de totes les habilitats menys en l'ES que caldria millorar. Però, pot ser, la seva capacitat intel·lectual no li permet obtenir millors resultats. En aquest cas **no es compleix la hipòtesi** ja que els resultats acadèmics són dolents, la IG baixa però les habilitats i tècniques d'estudi són bones, és per això que caldria aprofundir més en aquest cas.

Cal recordar que en els annexos es troben les graelles amb els resultats de la resta dels alumnes de 2n B i també dels alumnes anteriors obtinguts tant en l'IGF-M, en el CHTE i els resultats acadèmics.

Després d'analitzar els casos més rellevants de la classe de 2n d'ESO B, es passa a fer una **valoració general del grup** per tal de dissenyar una proposta adaptada a les necessitats més evidents.

Cal concloure que només 6 de 18 alumnes han obtingut una puntuació superior a la mitja (50) pel que fa a la intel·ligència general i d'aquests 6 alumnes, 5 han aconseguit superar les tres assignatures instrumentals i han obtingut bons resultats en el CHTE. En aquests 5 casos es compleix la hipòtesi plantejada: ***"S'obtindran millors resultats acadèmics quan més elevada siga la capacitat intel·lectual i millors habilitats i tècniques d'aprenentatge tinga l'alumnat de la classe de 2n d'ESO B"***.

També cal dir que existeixen els casos contraris on l'alumnat posseeix baixa capacitat intel·lectual, les habilitats i tècniques d'estudi són molt

millorables i els resultats acadèmics no han estat satisfactoris, per tant, en aquestos casos es podria pensar que també confirmen la hipòtesi plantejada ja que es donen els tres fenòmens oposats als proposats inicialment en la hipòtesi.

S'ha observat en els resultats del CHTE que la gran part de l'alumnat ha de millorar en l'apartat de **planificació** (PL) ja que és on els **resultats** han estat més **baixos**: 11 alumnes no han arribat a la mitja i els altres 7 han obtingut puntuacions entre 50 i 70. Serà aquest apartat el preferent a treballar ja que ha estat l'habilitat menys adquirida i hi ha dos raons fonamentals per les quals és necessari planificar i organitzar el temps: gaudir del temps lliure i aprofitar el temps de treball. És imprescindible planificar el temps basant-se en la prioritització d'activitats, és a dir, dedicar més temps a les activitats més importants. A més a més, una bona planificació fa possible desenvolupar més treball en menys temps i disposar de més temps lliure per gaudir d'aficions personals o fer altre activitats d'interés.

Pel que fa a la **motivació** (AC), és un **grup prou motivat** ja que els resultats han descobert que el 88% de l'alumnat té una **bona actitud davant l'estudi**. Només dos alumnes han presentat resultats més baixos, amb aquests dos alumnes caldria treballar la motivació i intentar que augmentara.

El lloc per estudiar és una habilitat que el 100% de l'alumnat ha adquirit satisfactòriament, és a dir, saben com ha de ser l'espai per estudiar i ho posen en pràctica. No obstant, es farà un recordatori per tal de que ho tinguen present.

Un dels factors fonamentals era **TE (Tècniques d'Estudi)**, en aquest apartat es troben casos d'alumnes que **han de millorar**: cinc alumnes no han arribat a la puntuació mitja i sis alumnes no han superat els 70 punts. Per tant, aquest apartat junt amb el de PL serà un aspecte important a treballar amb el grup.

I, els apartats on es valoren les habilitats relacionades amb els **exàmens i els treballs**, l'alumnat de la classe obté **resultats bons** tot i que en alguns casos **es podrien millorar** per això també es treballarà amb tot el grup.

Ara que ja es coneixen les necessitats específiques del grup-classe, seguidament es proposa un taller per millorar i cobrir aquestes necessitats amb l'objectiu de què l'alumnat adquireixi millors i més bones habilitats d'aprenentatge per tal d'aconseguir millorar els resultats acadèmics.

8. NOVA PROPOSTA D'ACCIÓ.

"Actuar" és la paraula i l'acció que cal dur a terme després de realitzar un diagnòstic d'un grup ja que si ens conformem en redactar els resultats de poc haurà servit el treball. Aquesta actuació es concreta en un **Programa d'Intervenció a l'aula** adaptat a les necessitats detectades.

Per tal de dissenyar qualsevol programa basat en l'aprenentatge d'habilitats i tècniques d'estudi cal detectar les necessitats del grup, determinar el període de temps en el qual es vol portar a terme el taller, preparar els recursos a utilitzar i establir els criteris per a avaluar-lo.

Les necessitats del grup han sigut detectades mitjançant el CHTE que ha aportat informació sobre els coneixements previs que té l'alumnat i l'ús que fan de tècniques i hàbits d'estudi i, a partir d'aquests, s'han establert les necessitats tant a nivell individual com grupal. Des del departament d'orientació s'analitzen les dades obtingudes al llarg de la investigació i s'estableixen una sèrie de pautes que hauran de seguir els docents.

El pla de treball que es proposa està pensat per a dur-lo a terme al llarg de la primera avaluació d'aquest curs amb l'alumnat de 3r d'ESO (el mateix alumnat que ha participat en el projecte i que cursaven 2n d'ESO) en les sessions de tutoria, ja que d'aquesta manera les ferramentes que es donen al llarg del primer trimestre les poden utilitzar durant tot el curs i així millorar els resultats acadèmics. El taller per millorar i/o adquirir habilitats i tècniques d'estudi tindrà una durada d'una avaluació/trimestre i es durà a terme mitjançant 10 sessions a realitzar en les sessions de tutoria per part del/la tutor/a. A banda del treball de les habilitats d'estudi en les sessions de tutoria, no podem oblidar que aquestes s'han de treballar de forma transversal en cada matèria. És imprescindible que es duga a terme un treball conjunt i coordinat per la tutora entre tots els professors que imparteixen docència al grup per tal de dedicar una part de l'assignatura a aplicar els coneixements teòrics que es van adquirint en les sessions de tutoria. Cada professor haurà de planificar el treball de les habilitats i tècniques d'estudi mitjançant activitats concretes i incidint en aquelles que estan més relacionades amb la matèria que imparteix de forma que es treballen de manera integrada en cada àrea i formen part de l'avaluació d'aquesta. No hi ha dubte que els resultats seran millors quant més persones hi haja implicades en el programa d'intervenció.

Per tal de dur a terme el taller, s'han escollit una sèrie de recursos per a treballar-los en les sessions de tutoria de forma general i en cada matèria de forma més específica. El material escollit per tal de treballar-lo a les sessions de tutoria és el quadern de Vallés Arándiga, A., Vallés Tortosa, C. (2002). *Técnicas de estudio. 1º ciclo de la Educación Secundaria Obligatoria*. Alcoy: Editorial Marfil. D'aquest material no s'utilitzaran totes les fitxes sinó només aquelles que fan referència als aspectes que s'han detectat com a millorables. A més a més, es farà ús de vídeos proporcionats per "Practicopedia, la vida más fácil. Educación" els quals expliquen d'una manera molt visual i esquemàtica aspectes que fan referència a tècniques d'estudi concretes com ara: fer esquemes, mapes conceptuals, subratllar... A banda, cada professor haurà de preparar les seves activitats específiques basades en les habilitats i tècniques d'estudi i relacionar-les amb la seva matèria. Per exemple, per tal de treballar la tècnica del mapa conceptual, el professor de ciències podrà demanar a l'alumnat que realitzen un mapa conceptual d'un apartat concret de la unitat didàctica que es treballa mentre els va donant pautes de cómo fer-ho. D'aquesta manera es treballen els continguts específics de l'àrea al mateix temps que les tècniques d'estudi. Un material de consulta proposat per al professorat on es poden trobar "activitats tipus" per treballar habilitats, estratègies, tècniques i hàbits d'estudi és el llibre de Cano García, E., Rubio Carbó, A., Serrat Antolí, N. (2010). *Organizarse mejor. Habilidades, estrategias, técnicas y hábitos de estudio*. Barcelona: Editorial Graó.

Els continguts que es duen a terme en el taller es poden agrupar en tres blocs:

1. Les **estratègies i procediments** per tal de recollir la informació a aprendre com ara desenvolupar una bona memòria significativa.
2. La **motivació** que és l'element fonamental en qualsevol procés d'aprenentatge.
3. Les **habilitats i destreses** específiques que l'alumnat ha de tenir, conèixer i utilitzar dintre del context escolar com ara una bona planificació o tècniques específiques d'estudi.

Pel que fa a la metodologia, es tracta de què l'alumne siga el protagonista del seu aprenentatge, per tant, es durà a terme una metodologia activa on l'alumne realitza tasques en primera persona. La reflexió és una part important dintre del taller ja que ajuda a ser conscient de la pròpia realitat i així poder modificar els aspectes que són dolents. La tutora serà la guia de l'aprenentatge de l'alumnat mentre es duen a terme activitats tant a nivell individual com grupal.

L'objectiu principal del taller és que l'alumnat adquirisca o millore les habilitats, estratègies, tècniques i hàbits d'estudi per tal d'obtenir un millor rendiment acadèmic.

A continuació es proposa una temporalització amb les activitats, els objectius i el material específic per a treballar en les 10 sessions de tutoria:

SESSIÓ	ACTIVITAT	MATERIAL
1	Assemblea/debat: pluja d'idees sobre els mètodes d'estudi coordinat per la tutora. Consells generals per reflexionar sobre els aspectes bàsics que s'han avaluat amb el CHTE i que cal reforçar. Per finalitzar la sessió visualització del vídeo "¿Cómo estudiar?" que servirà com a resum del que s'ha treballat en la sessió. Objectiu: adquirir una visió general sobre els aspectes que possibiliten un estudi eficaç.	-“Taller d’habilitats d’aprenentatge” (Annex 6). -Vídeo ¿Cómo estudiar?
2	Reflexió escrita: reprendre o seguir l'activitat de la sessió anterior per tal de què cada alumne faça una reflexió interna sobre tot el que s'ha parlat i la escriga. L'objectiu d'aquesta activitat és que cada alumne siga conscient d'aquells aspectes que ha de millorar o aprendre per tal d'aconseguir un bon rendiment acadèmic.	-“Taller d’habilitats d’aprenentatge” (Annex 6). -Full per escriure la reflexió.
3	Treballar la motivació: a través d'algunes fitxes es pretén que cada alumne siga conscient de perquè vol estudiar. Treball de l'actitud davant l'estudi. Objectiu: trobar la pròpia motivació cap a l'estudi.	

4	Assemblea sobre la motivació: posada en comú de les reflexions de l'alumnat sobre la motivació cap a l'estudi extretes a través de les activitats realitzades en la sessió anterior. Expressar la motivació personal. Objectiu: trobar la pròpia motivació cap a l'estudi.	-Fitxes "Motivación" del quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Annex 7).
5	Treballar la planificació/organització: a través d'algunes fitxes es pretén que cada alumne siga conscient de cóm s'organitza el temps per estudiar. Aprendre a planificar, a seleccionar, a donar prioritat a les matèries que resulten més complicades... Objectiu: aprendre a distribuir el temps establint prioritats.	-Fitxes "Organización" del quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Annex 8).
6	Treballar la planificació/organització: elaborar un horari personal d'estudi que siga real i que es pugui complir per tal de repartir el temps del que es disposa. Cada dia es farà un seguiment per a què cada alumne de forma personal se n'adone si compleix l'horari. Finalitzar la sessió amb la posada en comú de les reflexions de l'alumnat sobre la importància de la planificació i organització en l'estudi. Objectiu: elaborar i complir un horari de treball.	-Full amb l'horari personal. -Full d'avaluació diari de l'horari personal. (Annex 9)

7	Treballar la preparació d'exàmens: a través d'algunes fitxes es pretén que cada alumne siga conscient de cóm s'organitza el temps per preparar els exàmens. Aquesta activitat està molt relacionada amb la planificació però està adaptada concretament a la preparació d'exàmens. Objectiu: aprendre a seleccionar la informació rellevant per estudiar i organitzar el temps disponible.	-Fitxes "Evaluaciones" del quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Annex 10).
8	Treball específic de tècniques d'estudi: el mètode d'estudi. A través d'algunes fitxes es pretén que cada alumne siga conscient de quin mètode d'estudi utilitza. Proposta d'un mètode d'estudi eficaç. Objectiu: definir el propi mètode d'estudi eficaç.	-Fitxes "Método" del quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Annex 11).
9	Treball específic de tècniques d'estudi: subratllat i esquema. A través d'algunes fitxes es pretén treballar les tècniques del subratllat i de l'esquema. Visualització del vídeo ¿Cómo hacer un esquema? ja que d'una manera molt visual explica tècniques per sintetitzar la informació i realitzar esquemes. Objectius: detectar les idees essencials d'un tex. Distribuir les idees principals i secundàries en un esquema i connectar-les.	-Fitxes "Subrayar" i "Esquemas" del quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Annex 12). -Vídeo ¿Cómo hacer un esquema?

10	Treball específic de tècniques d'estudi: resum i memorització. A través d'algunes fitxes es pretén treballar les tècniques del resum i de la memòria. Visualització del vídeo ¿Cómo hacer resúmenes? i ¿Cómo utilizar reglas mnemotécnicas? ja que és una manera molt visual i aporten una visió general de com utilitzar aquestes tècniques. Objectius: expressar amb paraules pròpies les idees principals d'un text. Treballar la memòria comprensiva/significativa. Aprendre a connectar els nous coneixements amb els que ja es posseeixen.	-Fitxes "Subrayar- Esquemas- Resumen" i "Memorizar" quadern de "Técnicas de estudio, 1º ciclo ESO". (Anex 13). -Vídeo ¿Cómo hacer resúmenes? -Vídeo ¿Cómo utilizar reglas mnemotécnicas?

Entre els annexos 6 i 13, ambdós inclosos, s'aporta el material específic que caldrà utilitzar al llarg de la primera avaluació en les sessions de tutoria per tal de dur a terme el taller. Els enllaços web dels vídeos es poden trobar en l'apartat de referències d'aquest mateix treball. Cal recordar que la tutora coordinarà el treball específic en les diferents àrees i que cada professor prepararà el seu material tenint com a recurs de suport el llibre "*Organizarse mejor*", citat anteriorment.

L'avaluació es realitzarà de manera transversal mitjançant les àrees del currículum de manera que dintre dels criteris d'avaluació específics de cada àrea s'inclouran ítems amb els criteris per a avaluar els coneixements adquirits amb el taller i aplicats a les assignatures de manera concreta. Per exemple: "És capaç de resumir un text correctament" o "Sap trobar la idea principal d'un text".

A banda, per tancar el taller, es proposa tornar a passar a l'alumnat el CHTE al final del curs 2013-14 i tenint en compte aquests resultats i la capacitat intel·lectual comparar-ho amb els resultats acadèmics (les qualificacions) per tal d'observar si ha existit evolució positiva després d'aplicar el taller basat en l'aprenentatge i millora d'habilitats i tècniques d'estudi.

L'objectiu final és aconseguir que l'alumnat adquireixca un aprenentatge autònom ja que a mesura que anirà avançant en el sistema educatiu haurà de tenir recursos per a poder enfrontar-se per ell mateixa als canvis que vagen sorgint. L'alumne que haja "après a aprendre" tindrà més facilitats dintre de l'àmbit acadèmic i en la vida en general.

9. REFLEXIÓ FINAL.

Al llarg d'aquest apartat intentaré fer una síntesi del que ha suposat per a mi dur a terme aquest projecte. He de dir que és la primera vegada que treballo per a realitzar una petita investigació o projecte d'aquestes característiques i, per tant, ha estat una experiència nova i enriquidora tot i que ha requerit molta dedicació, temps i esforç.

Aquest treball suposa el tancament i significa la conclusió del Màster en Psicopedagogia realitzat el curs passat i és per això que dur-lo a terme ha estat una experiència gratificant i enriquidora, com he dit abans, per molts motius. He de recalcar l'interés i la disposició que sempre m'han mostrat des de l'entitat on he dut a terme el pràcticum ja que ens han donat el seu suport i ajuda i s'han involucrat en aquest projecte. Per una altra banda, el TFM m'ha permès

conèixer com es duu a terme una investigació, l'esforç que suposa implicar-se en aquesta i desenvolupar-la, tot i que el projecte que he descrit anteriorment no tinga una gran rellevància.

Com a docent, m'ha suposat ampliar els meus coneixements pel que fa a la capacitat intel·lectual de l'alumnat i a les habilitats, tècniques... d'aprenentatge ja que m'ha aportat una formació més àmplia i ara dispose de més eines per detectar possibles problemàtiques a l'aula i poder realitzar tasques preventives i primerenques que ajuden a no agreujar la situació o a començar una intervenció quan més aviat millor. I, com a Psicopedagoga he après a observar i escoltar amb atenció les demandes de l'alumnat, professorat i famílies i a fixar-me en detalls que poden ajudar a clarificar qüestions plantejades. A més a més, he après a seguir els passos d'una investigació els quals suposen plantejar hipòtesis, objectius, passar tests i qüestionaris, representar i analitzar els resultats obtinguts, reflexionar sobre aquests... . I, el que més m'ha agradat ha estat que he trobat una connexió entre el món de la docència i el de la psicopedagogia, entenc que és un complement imprescindible per a qualsevol docent.

No serveix de res dur a terme una investigació d'aquestes característiques si no es proposa i es realitza un pla de treball per tal de poder ajudar a l'alumnat. Cal tenir present que els resultats de les proves no són la única informació a tenir en compte sinó que cal obrir el ventall i incorporar aspectes com ara l'estat emocional, el context, la individualitat de cada alumne, la dificultat concreta... ja que cada persona és diferent i cada intervenció ha de

partir i estar adaptada a les necessitats concretes prenent com a punt de partida la persona i el seu context.

Per concloure, he de dir que m'ha resultat d'allò més interessant posar-me en el lloc d'una Psicopedagoga i experimentar la sensació gratificant de què he pogut ajudar a alguna persona ja siga a l'alumne en concret, a la seva família o al tutor/a que ha fet la demanda. Cal dir que aquesta experiència també m'ha servit per adonar-me de què m'agrada aquesta vessant de l'educació però encara em queda un llarg camí basat en la formació i les experiències per poder desenvolupar un paper rellevant com a Psicopedagoga.

10. REFERÈNCIES.

- Adell, Marc Antoni. (2006). *Estrategias para mejorar el rendimiento académico de los adolescentes*. Madrid: Editorial Pirámide.
- Álvarez Domínguez, P. (2004). Técnicas de estudio para alumnos de ESO. Recuperat de *Revista Digital "Investigación y Educación"* ISSN 1696-7208. Revista número 9 de Maig de 2004.
- Álvarez González, M., Fernández Valentín, R. (2002). *CHTE. Cuestionario de Hábitos y Técnicas de Estudio*. Madrid: TEA ediciones.
- Cano García, E., Rubio Carbó, A., Serrat Antolí, N. (2010). *Organizarse mejor. Habilidades, estrategias, técnicas y hábitos de estudio*. Barcelona: Editorial Graó.

- Cano García, F., Justicia Justicia, F. (1993). Factores académicos, estrategias y estilos de aprendizaje. *Rev. de Psicol. Gral, y Aplic.*, 1993, 46 (1), 89-99.
- Cascón, I.V. (2000). *Análisis de las calificaciones escolares como criterio académico*. Recuperat de www.redcientifica.com
- Cascón, I.V. (2000). *Predictores del rendimiento académico*. Recuperat de www.redcientifica.com
- Edel Navarro, R. (2003). El rendimiento académico: concepto, relación y desarrollo. Recuperat de: *REICE - Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación 2003, Vol. 1, No. 2* Recuperat de <http://www.ice.deusto.es/rinace/reice/vol1n2/Edel.pdf>
- Fernández, Gerardo M., García, Miguel A. (1995). *Las técnicas de estudio en la educación secundaria. Materiales teórico-prácticos*. Madrid: Editorial Escuela Española.
- Monereo, C. (coord.), Castelló, M., Clariana, M., Palma M., Pérez, M.L. (1999). *Estrategias de enseñanza y aprendizaje*. Barcelona: Editorial Graó.
- Piñeros, L.J i Rodríguez, A. (1998). Los insumos escolares en la educación secundaria y su efecto sobre el rendimiento académico de los estudiantes. *LCSHD Paper Series. Department of Human Development 20934*.

- Vallés Arándiga, A., Vallés Tortosa, C. (2002). *Técnicas de estudio. 1º ciclo de la Educación Secundaria Obligatoria*. Alcoy: Editorial Marfil.
- Yuste Hernández, C. (2002). *IGF, test de Inteligencia General y Factorial*. Madrid: Editorial EOS.

WEBGRAFIA (VÍDEOS):

- Vídeo: ¿Cómo estudiar?

<http://educacion.practicopedia.lainformacion.com/formacion/como-estudiar-2313>

- Vídeo: ¿Cómo hacer resúmenes?

<http://educacion.practicopedia.lainformacion.com/educacion-primaria-y-secundaria/como-hacer-resumenes-2311>

- Vídeo: ¿Cómo utilizar las reglas mnemotécnicas?

<http://educacion.practicopedia.lainformacion.com/formacion/como-utilizar-reglas-mnemotecnicas-2134>

- Vídeo: ¿Cómo hacer un esquema?

<http://educacion.practicopedia.lainformacion.com/formacion/como-hacer-un-esquema-2129>

11. ANNEXOS

ALUMNES		IG	INV	IV	RA	ApE	RV	ApN	Observacions
1	Alumne 1	10	20	10	20	25	4	25	
2	Alumne 2	60	60	55	75	40	85	15	Repetidor (R)
3	Alumne 3								
4	Alumne 4	85	85	80	95	60	65	90	
5	Alumne 5	20	25	20	30	25	30	15	R
6	Alumne 6	5	5	10	1	60	15	5	
7	Alumne 7	90	95	80	95	90	90	55	
8	Alumne 8	85	95	70	90	90	65	70	
9	Alumne 9								
10	Alumne 10	20	55	4	75	25	2	15	
11	Alumne 11								
12	Alumne 12								R
13	Alumne 13	75	95	40	97	85	40	40	R
14	Alumne 14								R
15	Alumne 15	10	55	1	75	25	2	1	
16	Alumne 16	5	5	10	4	15	15	15	
17	Alumne 17								R
18	Alumne 18	15	15	20	10	25	40	5	R
19	Alumne 19								
20	Alumne 20	15	25	10	10	60	10	15	
21	Alumne 21	15	20	10	30	15	30	3	R
22	Alumne 22	15	10	25	4	25	20	40	R
23	Alumne 23	70	75	60	50	90	55	70	R
24	Alumne 24	20	40	10	65	15	10	25	
25	Alumne 25	10	10	15	4	25	20	15	
26	Alumne 26	10	5	25	2	25	30	25	
27	Alumne 27	45	45	45	40	60	55	40	R
28	Alumne 28	75	95	45	75	99	75	15	

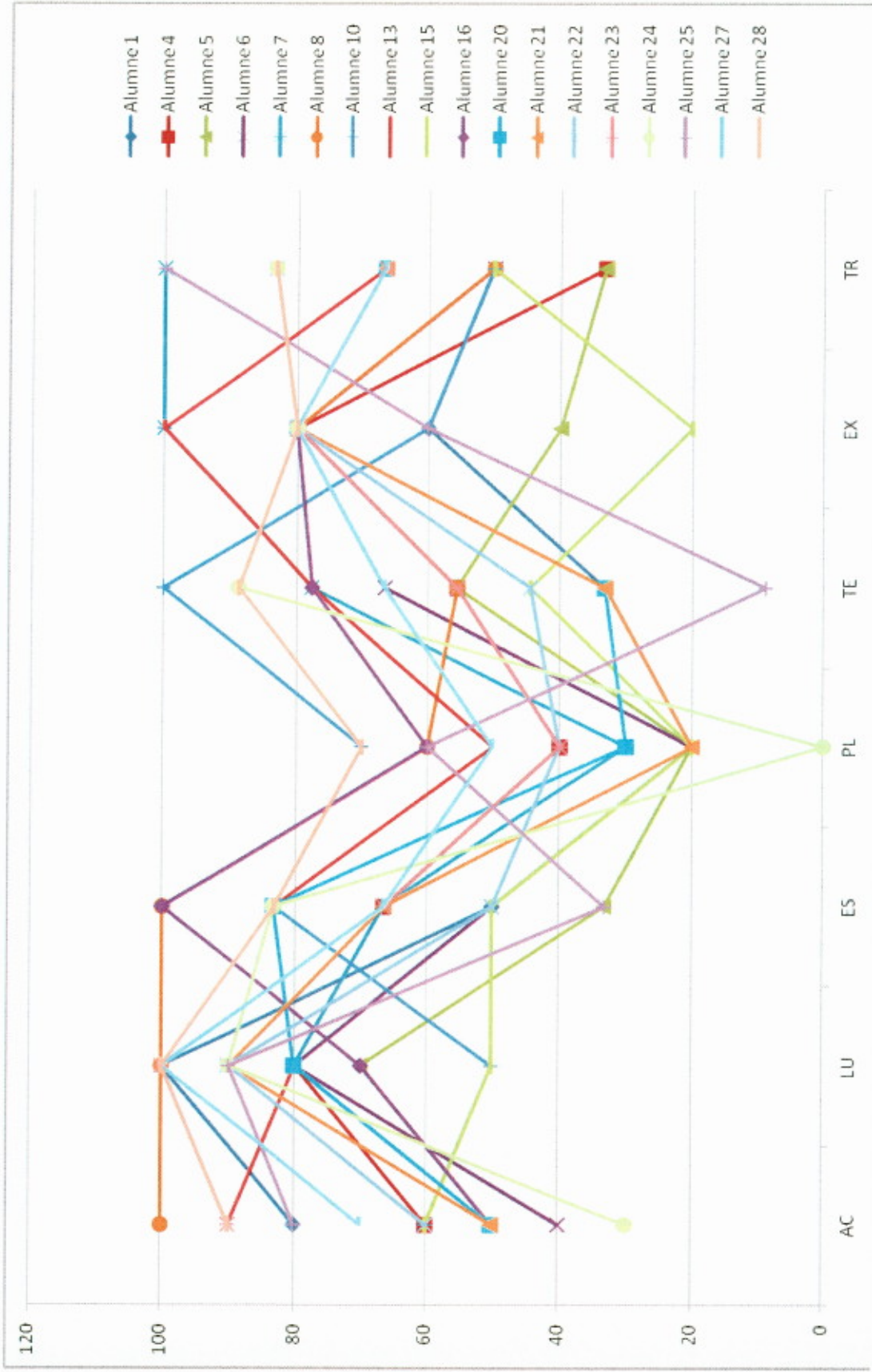
*L'ALUMNAT QUE APAREIX HOMBREJAT NO FORMA PART DE LA MOSTRA DEL PROJECTE.

ANNEX 2: GRAELLA DE VALORACIÓ DELS RESULTATS DE L'IGF-M.

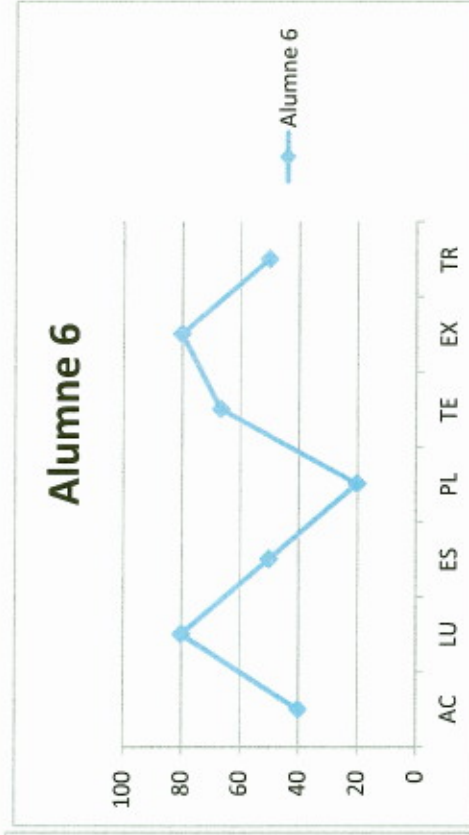
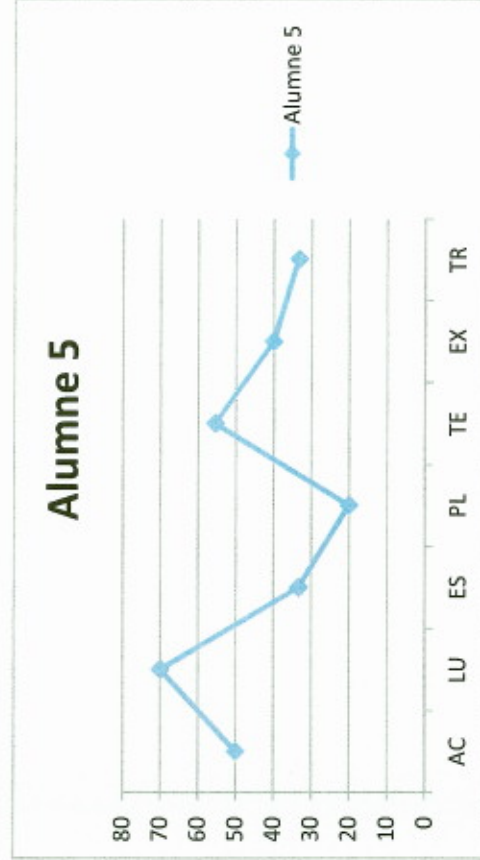
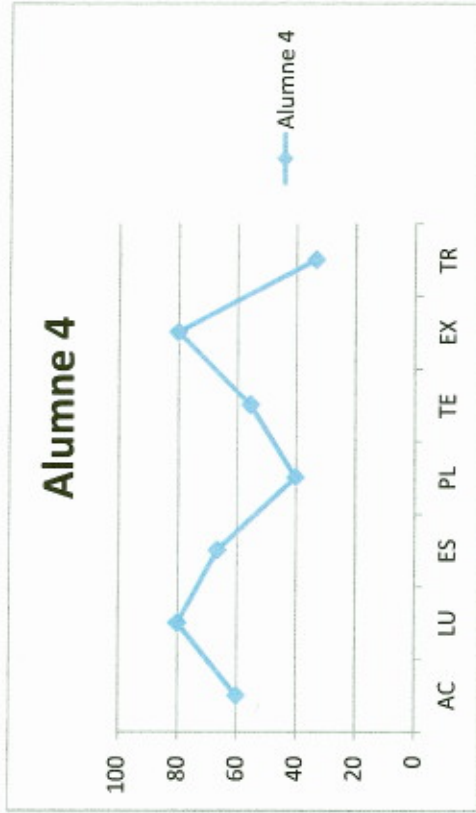
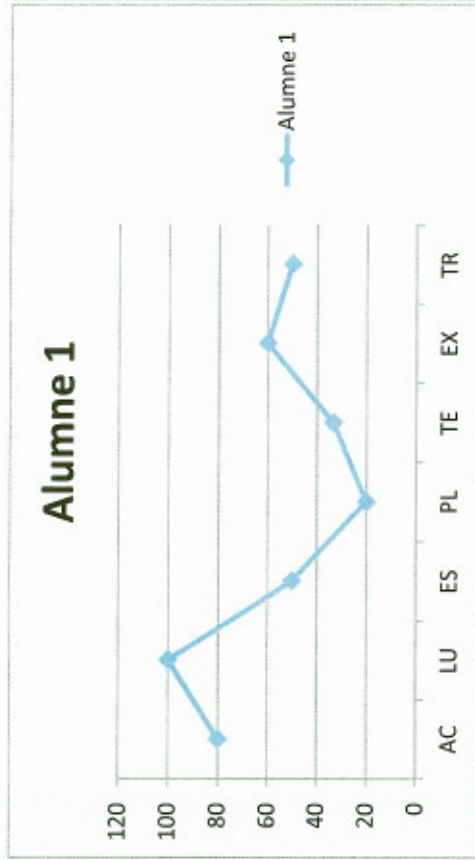
IGF-M		Data: 18/02/2013		Resultats acadèmics de l'avaluació final (Juny).
Curs:2012/13	Nivell:2n ESO B	Tutor: M. Edo		
Valoració global del Grup-Classe (orientació per al tutor/a)	Alumnat amb factors molt elevats	Alumne 4 Alumne 7 Alumne 8	Alumne 10 Alumne 13 Alumne 15 Alumne 28	Alumnat que promociona: • Alumne 4 • Alumne 10 • Alumne 23 • Alumne 28 Alumnat amb una o dues assignatures instrumentals no superades: • Alumne 6 • Alumne 13 • Alumne 15 • Alumne 16 • Alumne 20 • Alumne 22 • Alumne 24 • Alumne 25 • Alumne 27
	Valoració factors individuals significatius	Desfasos entre factors	IGV - IGV	
ApE i la resta de puntuacions			Alumne 10 (RA+) Alumne 23 (ApE+) Alumne 24 (RA+)	
Un factor MOLT ALT			Alumne 10 (RV-) Alumne 22 (RA-) Alumne 28 (ApN-)	
	Alumnat amb resultats molt baixos	Alumne 1 Alumne 6 Alumne 16 Alumne 25		

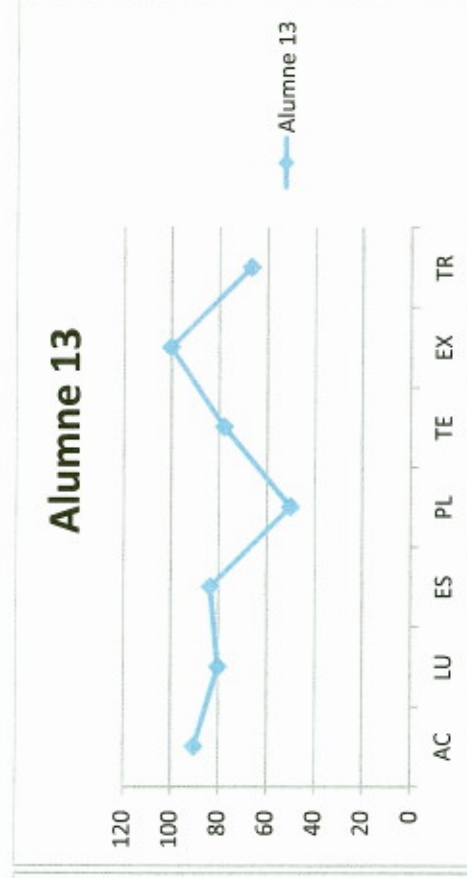
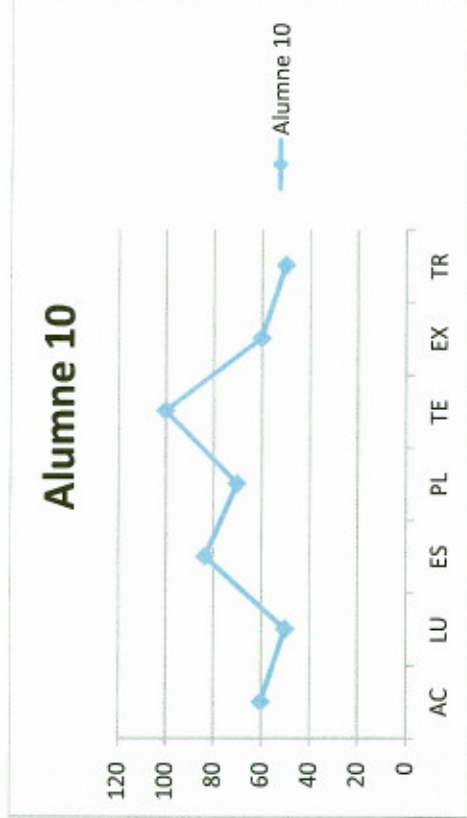
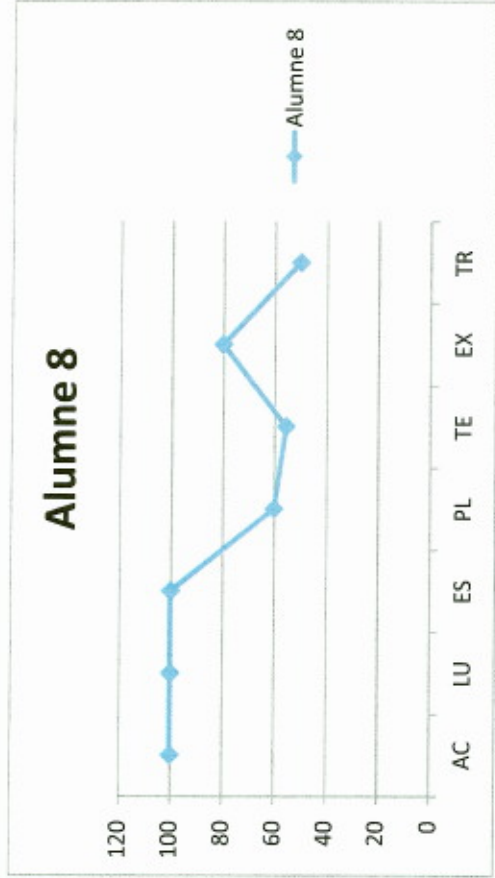
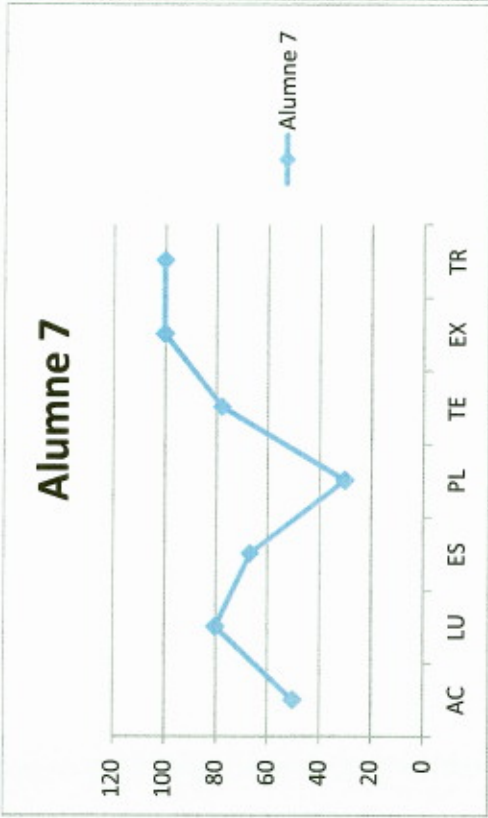
ALUMNES		AC	LU	ES	PL	TE	EX	TR	RESULTATS ACADÈMICS
1	Alumne 1	80	100	50	20	33.3	60	50	VL,CS, MT→ SUF
2	Alumne 2								
3	Alumne 3								
4	Alumne 4	60	80	66.6	40	55.5	80	33.3	VL,CS→SUF, MT→ NOT
5	Alumne 5	50	70	33.3	20	55.5	40	33.3	VL,CS→ SUF. MT→ IN (5 IN)
6	Alumne 6	40	80	50	20	66.6	80	50	9 IN
7	Alumne 7	50	80	66.6	30	77.7	100	100	VL,CS→ SUF, MT→ BE
8	Alumne 8	100	100	100	60	55.5	80	50	VL,CS→ NOT, MT→ SUF
9	Alumne 9								
10	Alumne 10	60	50	83.3	70	100	60	50	VL,CS, MT→ BE
11	Alumne 11								
12	Alumne 12								
13	Alumne 13	90	80	83.3	50	77.7	100	66.6	8 IN
14	Alumne 14								
15	Alumne 15	60	50	50	20	44.4	20	50	8 IN
16	Alumne 16	50	70	100	60	77.7	80	66.6	VL,CS→ SUF. MT→ IN (4 IN)
17	Alumne 17								
18	Alumne 18								
19	Alumne 19								
20	Alumne 20	50	80	83.3	30	33.3	80	66.6	VL,CS→ SUF. MT→ IN (6 IN)
21	Alumne 21	50	90	66.6	20	33.3	80	66.6	VL,CS, MT→ SUF
22	Alumne 22	60	90	50	40	44.4	80	83.3	VL→ SUF. CS, MT→ IN (4 IN)
23	Alumne 23	90	100	66.6	40	55.5	80	66.6	VL,CS→ SUF, MT→ NOT
24	Alumne 24	30	90	83.3	0	88.8	80	83.3	VL→ SUF. CS, MT→ IN (5 IN)
25	Alumne 25	80	90	33.3	60	88.8	60	100	VL→ SUF. CS, MT→ IN (6 IN)
26	Alumne 26								
27	Alumne 27	70	100	66.6	50	66.6	80	66.6	VL→ SUF. CS, MT→ IN (7 IN)
28	Alumne 28	90	100	83.3	70	88.8	80	83.3	VL,CS, MT→ BE

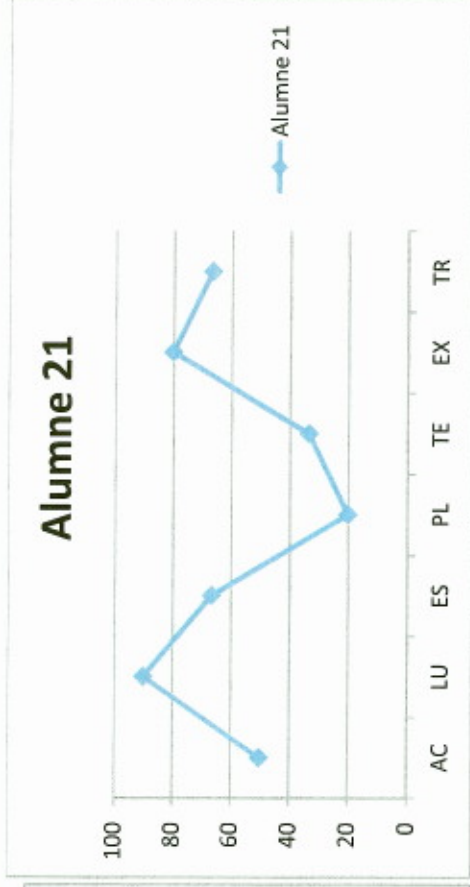
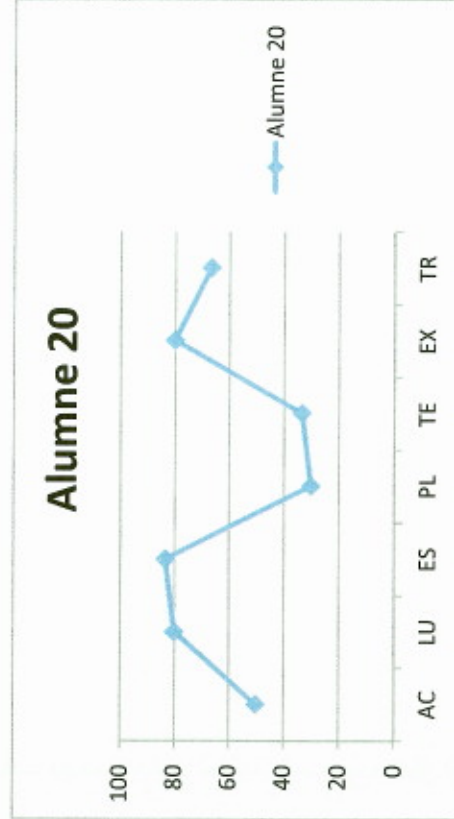
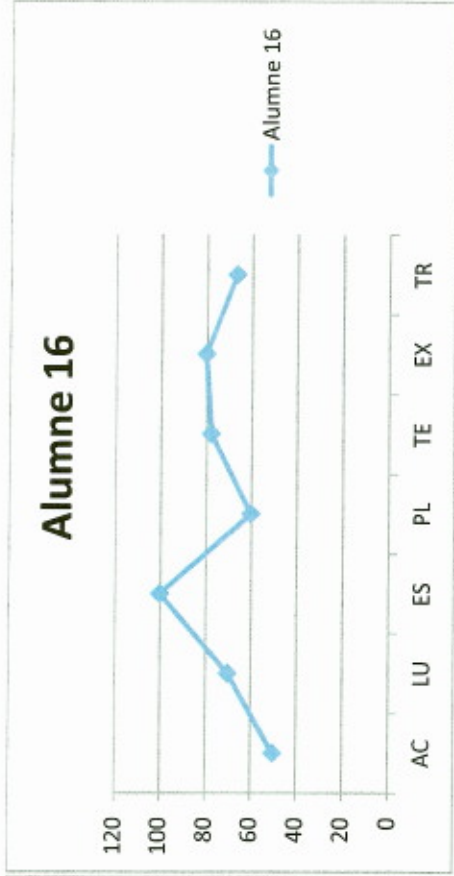
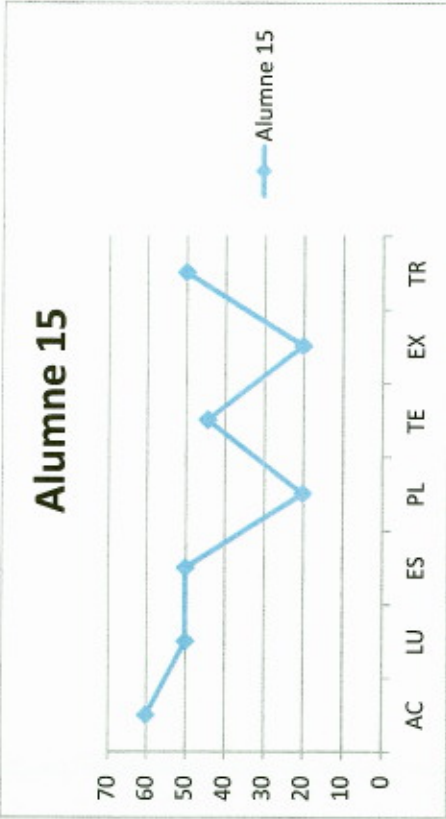
ANNEX 4: GRÀFICA AMB ELS RESULTATS DEL QÜESTIONARI CHTTE DE TOT L'ALUMNAT DE 2n D'ESO B

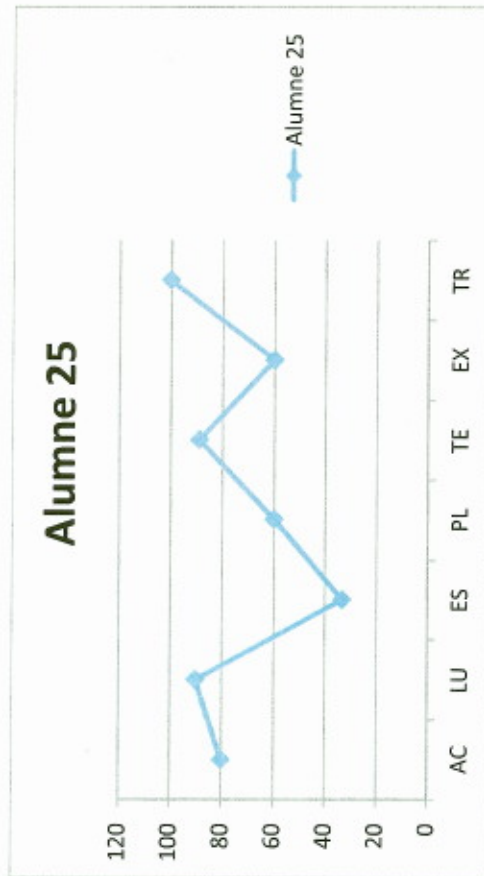
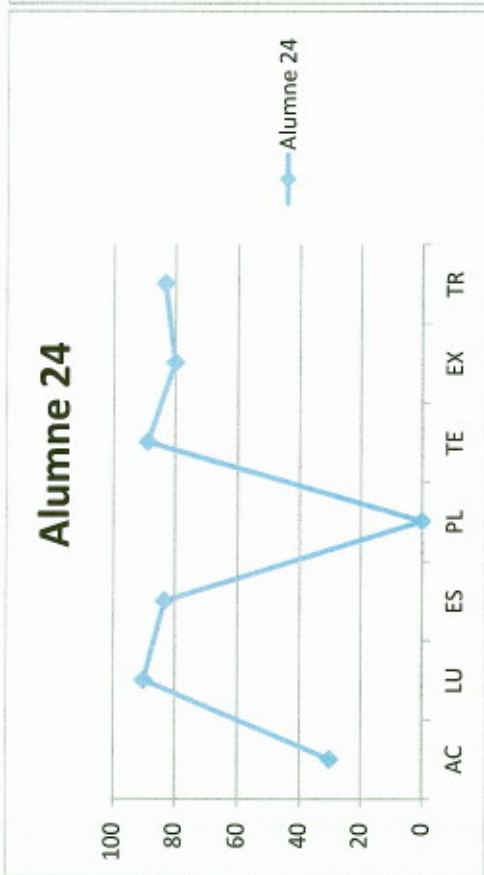
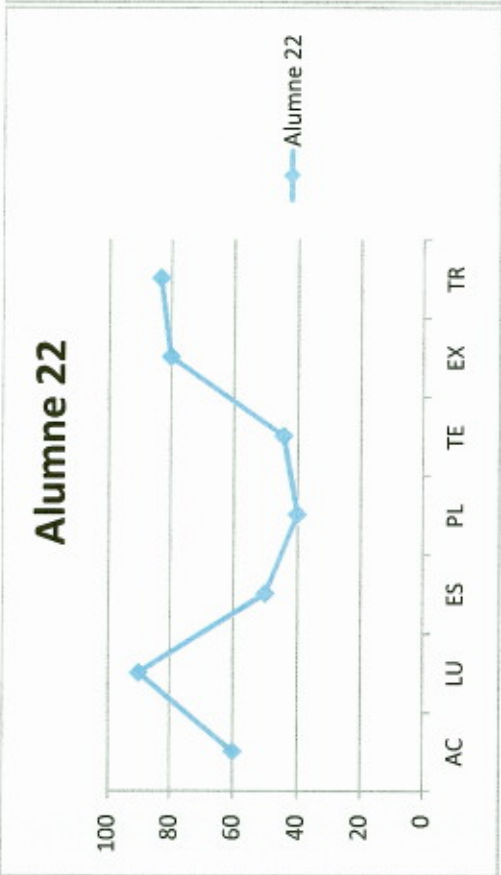

ANNEX 5: PERFIL DE CADA ALUMNE DE LA CLASSE DE 2n D'ESO B BASAT EN EL "CHTE".

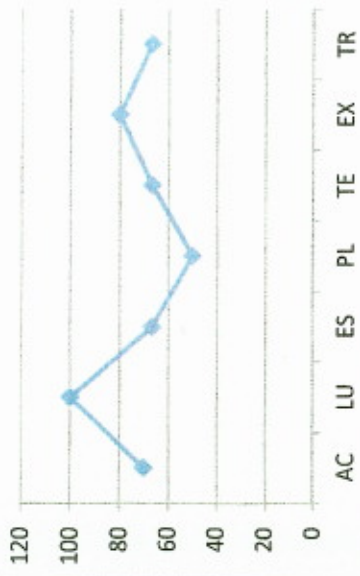

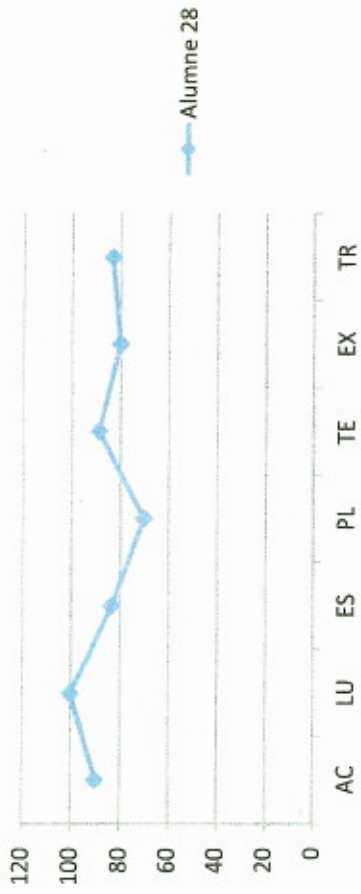

Alumne 27

Alumne 28

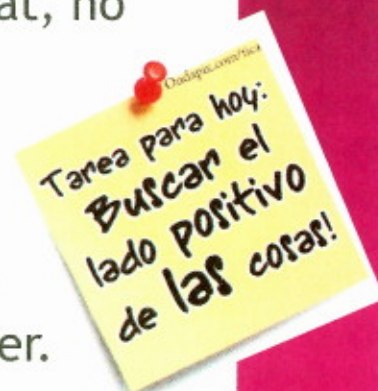

TALLER D'HABILITATS D'APRENENTATGE.

2n ESO B.
IES VICENT CASTELL I DOMÈNECH.

QUINA ACTITUD TINC DAVANT L'ESTUDI?

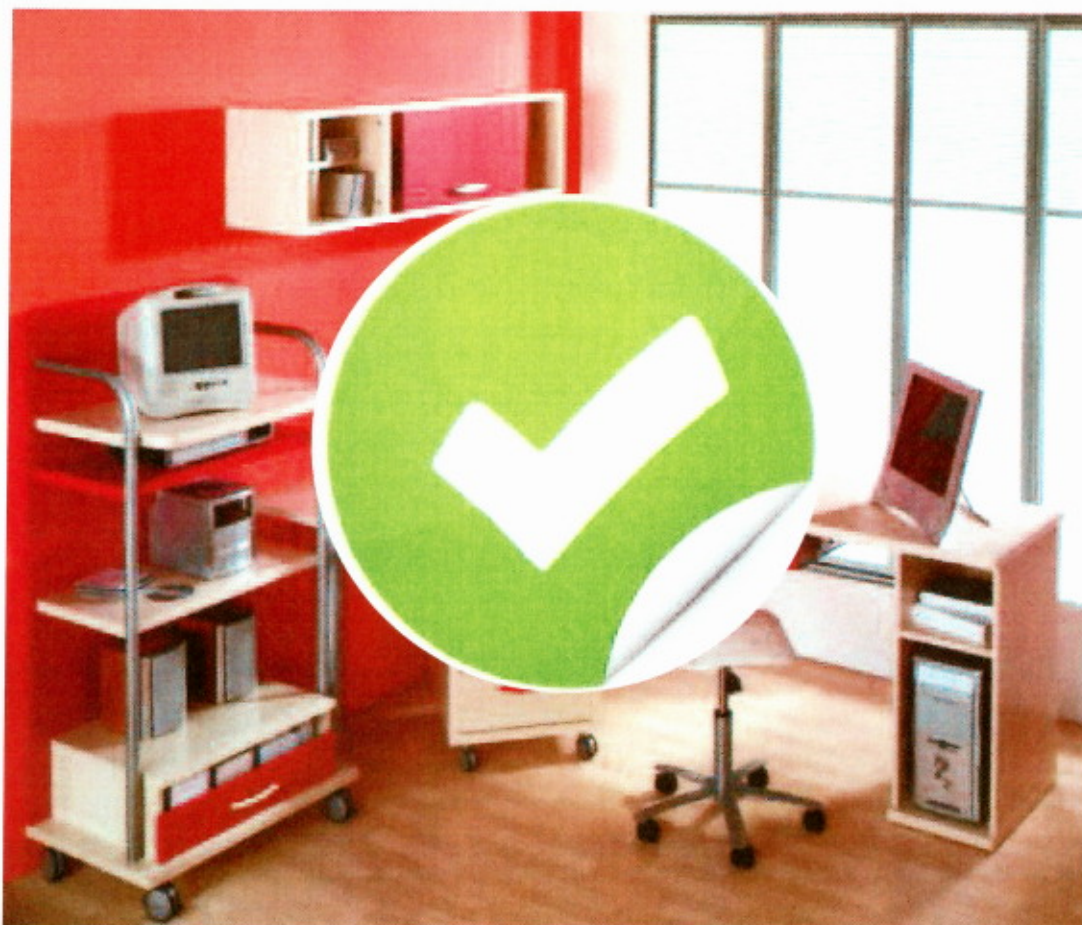
- ◉ Raons per les quals estudie.
- ◉ Estudiar per aprendre i formar-me
- ◉ Interés pel que es fa a classe si he faltat, no perdre el fil, anar al dia.
- ◉ Pregunte els dubtes.
- ◉ Estudies per aprovar o per aprendre?
- ◉ Assumisc els fracassos i sé reposar-me.
- ◉ Acabe les tasques que m'he proposat fer.
- ◉ M'esforce al màxim per obtenir bons resultats.

EL LLOC ON ESTUDIE!

- ◉ Tenir un lloc fixe per estudiar.
- ◉ Sorolls? No et pots concentrar... perds temps!
- ◉ Em costa concentrar-me? Elements/persones distractors.
- ◉ Il·luminació adequada.
- ◉ Ventilació de l'estància.
- ◉ Espai per organitzar el material que necessites.
- ◉ Cadira i taula còmoda.

CÓM EM TROBE FÍSICAMENT?

- ◉ Trobar el millor moment del dia per estudiar.
- ◉ Dormir 8 hores.
- ◉ Combinar el temps d'estudi amb períodes de descans.
- ◉ Repartir el temps disponible: activitats d'oci, estudi diari... altres activitats, de manera que ho pugam fer tot sense angoixa!

CÓM EM PLANIFIQUE PER A L'ESTUDI?

- ◉ Quant de temps tinc?
- ◉ M'he fet un horari de treball?. Seguir-lo!!
- ◉ Sé a quina/es assignatures he de dedicar més temps?
- ◉ M'organitrze la feina del dia.
- ◉ Perc molt de temps mentre estudie...
- ◉ Prepare els exàmens amb temps.
- ◉ En el cap de setmana també podem aprofitar alguns moments per treballar!

CÓM ESTUDIE? TINC BONES TÈCNIQUES?

- ◉ Idea general. De què va el tema?
- ◉ Lectura amb més profunditat.
- ◉ Subratlle NOMÉS el més important!
- ◉ Em faig un esquema, un resum...
- ◉ Memoritze allò més important!

***“CAERSE ESTÁ PERMITIDO,
LEVANTARSE ES OBLIGATORIO”***

EXÀMENS I ACTIVITATS.

- Llegir atentament les preguntes.
- Pensar el que volem escriure abans de fer-ho.
- Repartir el temps per a cada pregunta. Contestar primer les que sabem!
- Ser clars, ordenats, no fer faltes... per a què ens entenguin.
- Repassar el que em escrit abans d'entregar l'examen!!

- Excellent
- Very good
- Good
- Average
- Poor

TREBALLS.

- Faig un guió amb els temes que he de desenvolupar.
- Sé on buscar la informació per fer el treball (No només en la WIKIPEDIA... Llibres de la biblioteca, entrevistes, revistes que parlen del tema, els meus llibres de text...)
- Agafe només la informació que necessite, no ho copie tot!
- Cuide la presentació, la redacció... del meu treball!

ANNEX 7:
FITXES PER
TREBALLAR LA
MOTIVACIÓ.

¿POR QUÉ HE DE ESTUDIAR?

MOTIVACIÓN

■ ¿Quién eres tú en esta escena?

Si estudias sólo para

APROBAR
CONSEGUIR ALGÚN PREMIO
TENER BUENAS VACACIONES

tu capacidad de aprender será cada vez

MÁS PEQUEÑA

Si estudias para

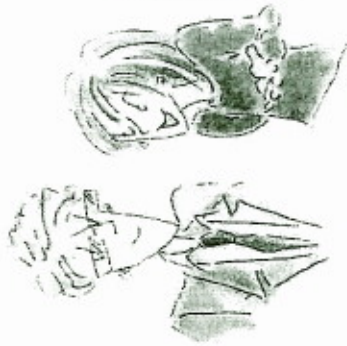
APRENDER NUEVAS COSAS
DISFRUTAR CON LO QUE APRENDES
SUPERACIÓN PERSONAL

tu capacidad de aprender será

MAYOR

¿...Y QUE ES ES O DEL APRENDIZAJE SIGNIFICATIVO?

MOTIVACIÓN

SI EXISTE MOTIVACIÓN SE PRODUCE UN APRENDIZAJE SIGNIFICATIVO, CONSISTE EN HACER UN ESFUERZO INTENCIONAL PARA RELACIONAR LO QUE VAS APRENDIENDO CON LO QUE YA SABÍAS.

■ Contesta:

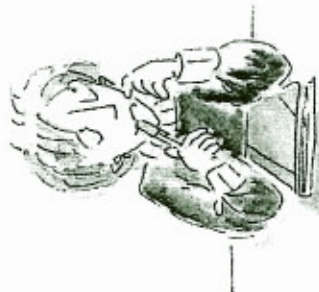
- Yo estudio porque... _____
- ¿Qué voy a conseguir aprobando el curso? _____
- ¿Qué es lo que a mí realmente me gusta? _____

MOTIVACION

La motivación es...

- Ganas de saber, conocer.
- Tener interés.
- Querer superarte.
- Gustarte la asignatura.
- Disfrutar aprendiendo.
- Querer hacer las cosas.

¿Y CÓMO ME MOTIVO PARA ESTUDIAR?

■ ADOPTA UNA ACTITUD POSITIVA HACIA TUS:

- Materias o áreas
- Profesores/as
- Compañeros/as

TE RESULTARÁ MÁS DIVERTIDO APRENDER

■ CONFÍA EN TUS POSIBILIDADES

Difíciles pero sí que podré!

Is very difficult but... ¡SEGURO QUE PODRÉ!

Es lo mío.

Creo que podré con ellas.

Yo creo que **ACTITUD POSITIVA** quiere decir que...

ANNEX 8:

FITXES PER

TREBALLAR LA

PLANIFICACIÓ.

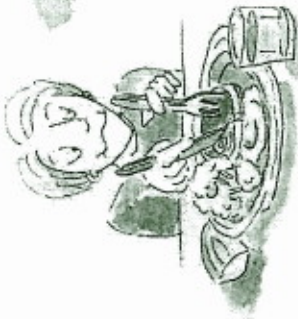
...¿Y CÓMO ME ORGANIZO?

PARA ORGANIZAR TU TIEMPO AVERIGUA CUANTO EMPLEAS EN CADA ACTIVIDAD.

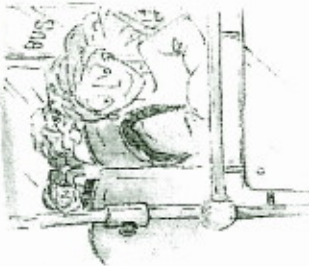
DURMIENDO

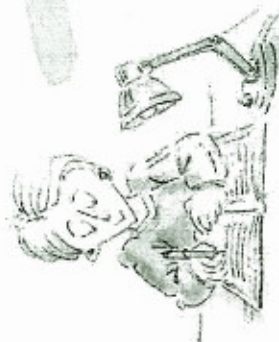
COMIDA

DESPLAZAMIENTO

ESTUDIANDO

DIVIRTIÉNDOSE

CLASES DIARIAS

...¿Y CÓMO ME ORGANIZO?

PARA ORGANIZAR TU TIEMPO AVERIGUA CUANTO EMPLEAS EN CADA ACTIVIDAD.

SIN HACER NADA

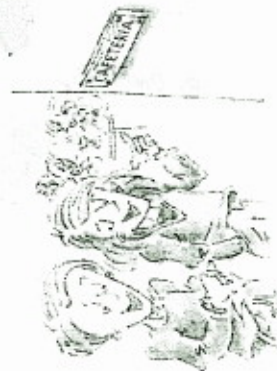
VIENDO TV

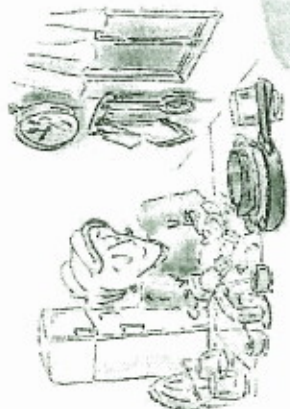
ASEO

HORAS LIBRES EN
EL INSTITUTO O CENTRO ESCOLAR

DESPUÉS DE CENAR

OTRAS ACTIVIDADES

■ ¿Cómo puedes obtener un % de tus actividades diarias?

Si en 24 horas estudio _____ 4 horas.
en 100 horas estudio _____ x horas.
$$x = \frac{4 \times 100}{24} = \frac{400}{24} = 16,66$$

■ Obtén tus % de actividad diaria.

ACTIVIDAD	HORAS DIARIAS	PORCENTAJE %
____	____	____
____	____	____
____	____	____
____	____	____
____	____	____
____	____	____

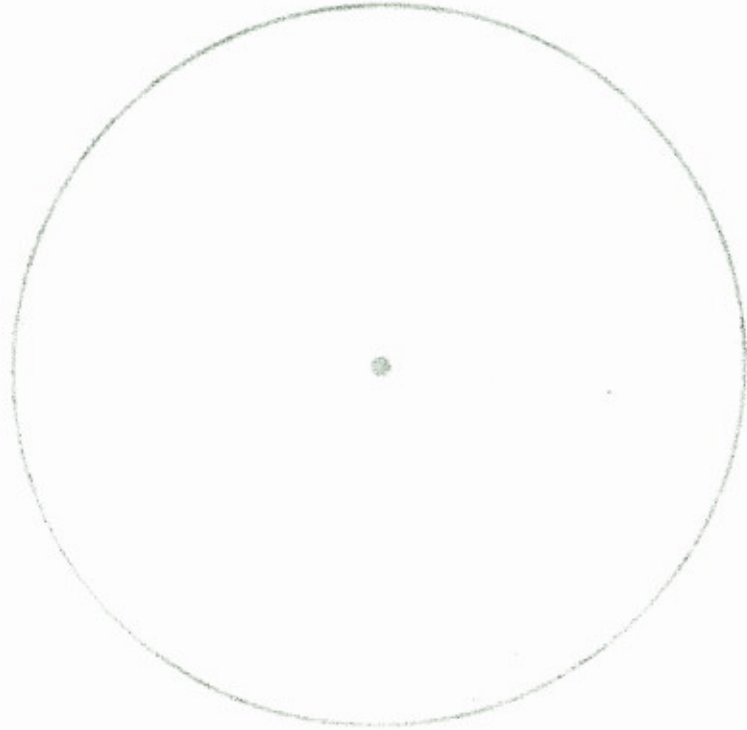
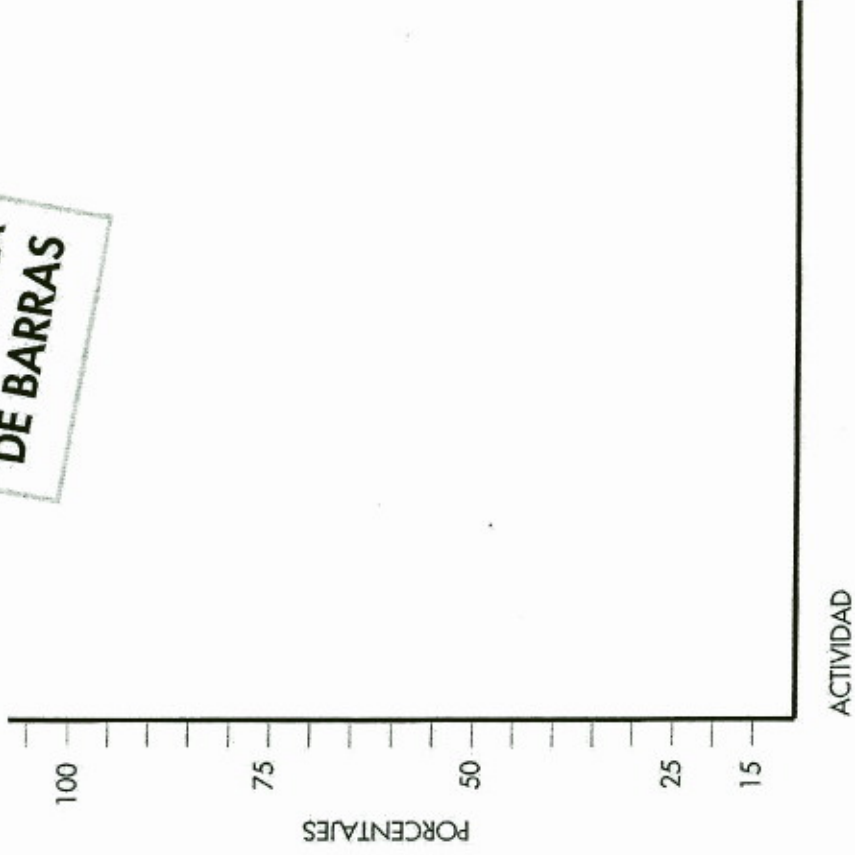
BORRADOR

■ Con los porcentajes (%) obtenidos representa tu ciclograma.

ORGANIZACIÓN

DIAGRAMA DE BARRAS

CICLO

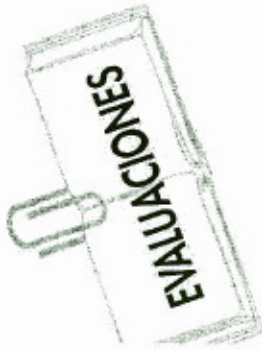
Recuerda que cada espacio equivale al 25%

FITXA D'AVALUACIÓ DIÀRIA DE L'HORARI DE TASQUES. SETMANA DEL _____ AL _____

DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
1. HE FET TOTES LES TASQUES? SI NO	1. HE FET TOTES LES TASQUES? SI NO	1. HE FET TOTES LES TASQUES? SI NO	1. HE FET TOTES LES TASQUES? SI NO	1. HE FET TOTES LES TASQUES? SI NO
2. M'HA FALTAT TEMPS? SI NO	2. M'HA FALTAT TEMPS? SI NO	2. M'HA FALTAT TEMPS? SI NO	2. M'HA FALTAT TEMPS? SI NO	2. M'HA FALTAT TEMPS? SI NO
3. M'HA SOB RAT TEMPS? SI NO	3. M'HA SOB RAT TEMPS? SI NO	3. M'HA SOB RAT TEMPS? SI NO	3. M'HA SOB RAT TEMPS? SI NO	3. M'HA SOB RAT TEMPS? SI NO
4. M'HE ORGANITZAT BÉ EL DIA? SI NO	4. M'HE ORGANITZAT BÉ EL DIA? SI NO	4. M'HE ORGANITZAT BÉ EL DIA? SI NO	4. M'HE ORGANITZAT BÉ EL DIA? SI NO	4. M'HE ORGANITZAT BÉ EL DIA? SI NO

COM M'HA ANAT LA SETMANA? HE DE MODIFICAR EL MEU HORARI DE TASQUES? _____

ANNEX 10:
FITXES PER
TREBALLAR LA
PREPARACIÓ
D'EXÀMENS.

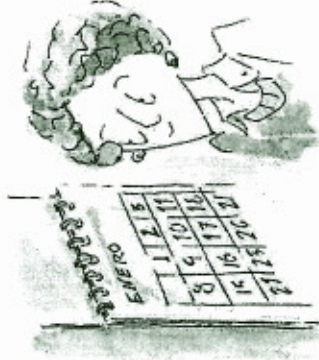
BASTANTES DÍAS ANTES DEL EXAMEN

■ Comienza a estudiar los temas del examen con suficiente antelación (Lleva al día las materias).

■ Practica repaos periódicos.

■ Dedicar los últimos días antes del examen a repasar.

Yo creo que en esto de estudiar con antelación para el examen lo hago

(bien)

porque

(mal)

PREPARAR LOS EXÁMENES CON SUFICIENTE ANTELACIÓN TE DARÁ TRANQUILIDAD Y SEGURIDAD.

...Y EL DÍA ANTES DEL EXAMEN ¿QUÉ?

EVALUACIONES

REALIZA EJERCICIOS DE RELAJACIÓN (*) PARA ESTAR TRANQUILLO/A.

ADECUADO

- Puedes repasar un poco los esquemas, resúmenes, fórmulas,...
- No te des ningún "atracción" de estudiar, ya debes haber estudiado los días anteriores.
- Realiza respiraciones lentas y profundas a la vez que piensas.
- Piensa varias veces:

"He trabajado bastante,
puedo aprobar".
ME LO SÉ BASTANTE
BIEN.

(*) Puedes utilizar una cinta-cassette de ejercicios de relajación. Esta misma Editorial tiene una editada.

EVALUACIONES

EL MISMO DÍA DEL EXAMEN

3 NOVIEMBRE
EXAMEN DE
CIENCIAS

■ De esta lista elige las mejores recomendaciones:

- M**
- Pensar muchas veces que estás tranquilo/a.
 - Intenta estar muy relajado/a.
- E**
- Piensa en el lugar del examen y que lo estás haciendo bien.
- N**
- No te dejes "impresionar" por los comentarios de tus compañeros/as.
- Ú**
- Practicar de nuevo ejercicios de respiración.
 - Ningún pensamiento "fastidioso" debe ocupar ni un solo segundo tu cerebro.

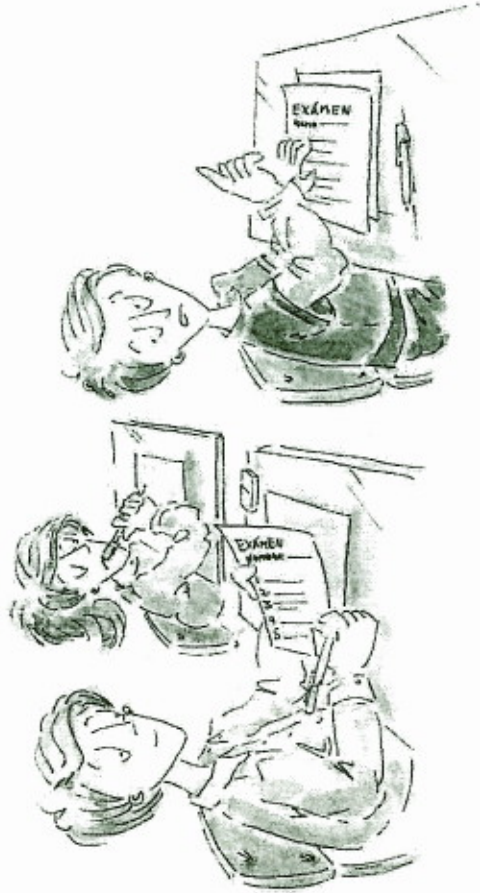
■ Completa.

El mismo día del examen lo que más me fastidia es...

LO QUE DICEN ALGUNOS COMPAÑEROS/AS.
(Ejemplo) _____

LO QUE YO PIENSO.
(Ejemplo) _____

OTRA COSA.
(Ejemplo) _____

HOY NOVIEMBRE
LUNES
EXAMEN

COMIENZA EL EXAMEN

EVALUACIONES

Evita molestias y distracciones con compañeros.

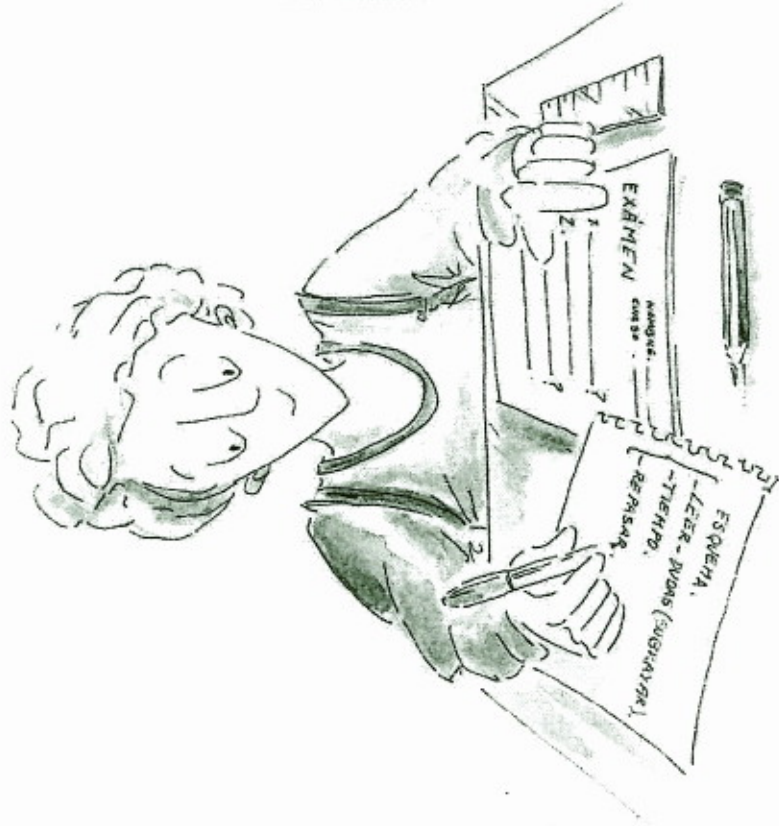
Debes llevar todo lo que necesitas: lápiz, boli, rotulador, regla, goma...

Presta la máxima atención a las instrucciones del examen.

Lee con **detenimiento y reflexión** las preguntas antes de comenzar a escribir. Consulta al profe las dudas que tengas.

Confecciona un "esquema" o guión para desarrollar el examen.

Si te "bloqueas" relájate respirando profundamente. Si una pregunta se te "atasca" puedes seguir con otra que tengas mayor facilidad.

ANNEX 11:
FITXES PER
TREBALLAR EL
MÈTODE
D'ESTUDI.

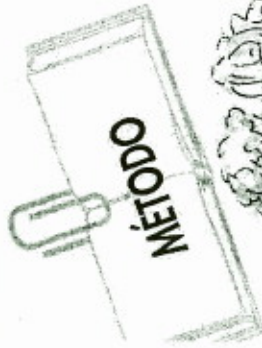
MÉTODO

... Y TÚ, ¿QUÉ MÉTODO DE ESTUDIO TIENES?

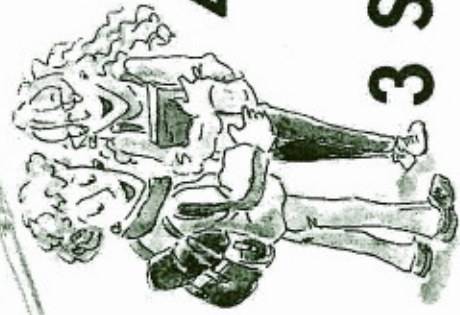

■ Completa.

Yo cuando verdaderamente quiero enterarme de un tema lo que hago es...

TE PROPONEMOS UN MÉTODO DE ESTUDIO 2LSERMA

4 ESQUEMATIZAR

5 RESUMIR

3 SUBRAYAR

6 MEMORIZAR

2 ECTURA

Lenta, Comprensiva
Analítica, Detenida

7 AUTOCOMPROBACIÓN

1 ECTURA

Rápida

¿EN QUÉ CONSISTE CADA UNA DE LAS FASES? Compruébalo en las páginas siguientes.

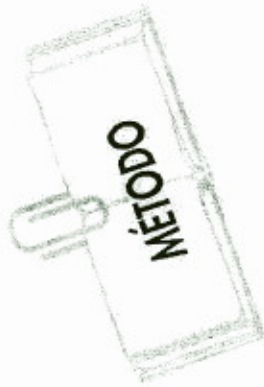
LECTURA RÁPIDA

LEER RÁPIDAMENTE EL TEMA PARA AVERIGUAR:

- "De que va".
- La idea general.
- Los aspectos o partes que fiene.

- Leo los títulos, la letra en negrita, los cuadros.
- Me fijo en los dibujos, diagramas,...
- A la misma vez me pregunto ¿QUÉ SÉ YO DE TODO ÉSTO?
- También me pregunto ¿QUÉ RELACIÓN GUAR-DA ESTE TEMA CON EL ANTERIOR?

LECTURA RÁPIDA

■ Lee rápidamente este texto.

■ Contesta. (*)

MOTOCICLISMO

Crivillé, primer español que vence en 500 cc

MANEL SERRAS, **Barcelona**. A Alex Crivillé le ha costado mucho menos que a Ángel Nieto entrar en la historia del motociclismo español. Mientras el zamorano precisó de 12 títulos mundiales más uno -se niega a dar por válido el número 13- en cilindradas pequeñas, el corredor de Seva lo logra con su victoria en el Gran Premio de Holanda de 500 cc.

Parece poco, pero es suficiente. Hasta que Crivillé pasea su máquina por el circuito de Assen (Holanda) con la victoria a cuestas, nin-

gún piloto español había subido tan alto en el medio litro. Ni siquiera su jefe de equipo, Sito Pons, ni Joan Garriga, que pasaron de ser dos de los mejores pilotos de 250 cc. a convertirse en mediocridades en la categoría reina.

Crivillé, no, Alex, campeón del mundo de 125 cc. en 1989, entró en el equipo Campsa siendo una incógnita, y, en el primer intento, ha salido por la puerta grande. Sube al podio en Malasia (tercero) y es campeón en Holanda. Crivillé es el primer español que logra abrir

expectativas de futuro en una cilindrada tan competitiva y dura como la del medio litro. Más que su primer título, le vale su primera victoria entre los grandes para ser reconocido como uno de ellos.

Alex es el mejor de un año que España salda con 11 podios, pero ningún título. El de 500 cc. es del estadounidense Wayne Rainey (Yamaha). El de 250 cc., del italiano Luca Cadalora (Honda). Y el de 125 cc. lo tiene en propiedad otro italiano, Alessandro Gramigni (Aprilia).

EL PAÍS.

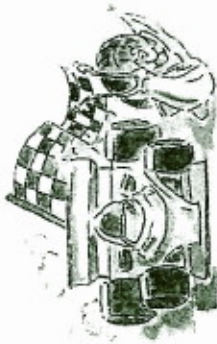
- ¿Qué títulos había?

- ¿Cuál era la idea general?

- ¿Qué preguntas te has hecho a ti mismo/a sobre el tema?

(*) Oculta el texto para responder a las preguntas.

LECTURA COMPRESIVA

¿Por qué?
¿Para qué?
¿Cómo?

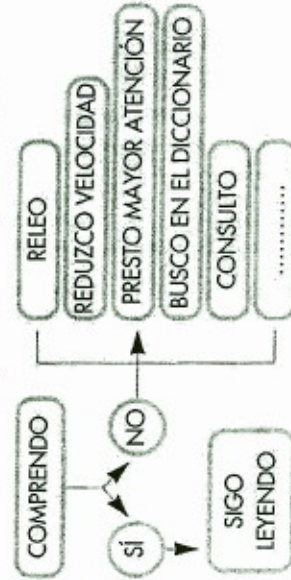
- Ajusta tu velocidad a la comprensión que vayas consiguiendo.
 - A mayor dificultad menor velocidad.

- Mientras lees fórmulate preguntas para comprender mejor :
 - ¿Cómo?
 - ¿A qué?
 - ¿Quién?

OTRAS PREGUNTAS
PUEDEN SER...

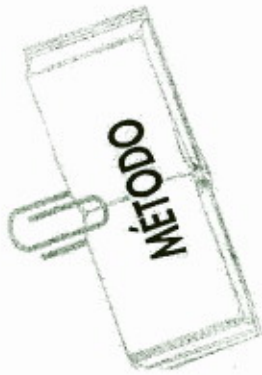

- Comprueba que vas comprendiendo

- ¿Qué técnicas utilizas para "comprender"?

- ¿Qué haces cuando no comprendes?

LECTURA COMPENSIVA

- Lee comprensivamente este texto.

Nuestra sociedad ha cambiado mucho. En los últimos treinta años nos hemos abierto de una manera rápida hacia la modernidad, unidos a otros Estados de Europa.

Allá por el año **1950** casi la mitad de la **población activa** trabajaba en la agricultura y la mayoría de la gente vivía en pueblos. Hoy en día, un poco más de la décima parte de la población se dedica a la agricultura y la mayor parte de la gente vive en ciudades.

A partir del año 1970 comenzamos a tener una industria aceptable y desde entonces el país camina hacia adelante. A partir de la instauración de la democracia conseguimos los mayores **niveles de bienestar** que se han tenido nunca.

Se ha alcanzado la escolarización plena hasta los catorce años. Con el actual sistema educativo, ésta será hasta los dieciséis años.

BRANCA-6 (Editorial Marfil)

- ¿Has encontrado dificultades de comprensión?

Sí

NO

- ¿Cómo las has resuelto? _____

- ¿Qué preguntas te has formulado? _____

CONSEJOS

- A la misma vez que vas comprendiendo puedes **subrayar** lo importante.
- Cada cierto tiempo o extensión de páginas establece mecanismos de control de la comprensión mediante preguntas:
¿Estoy comprendiendo lo que leo?
¿Hay alguna cosa que no haya comprendido?

ANNEX 12:

FITXES PER

TREBALLAR EL

SUBRRATLLAT I

ELS ESQUEMES.

... Y ¿CÓMO SUBRAYO?

SUBRAYAR

SUBRAYAR ES SELECCIONAR LA INFORMACIÓN, no es solamente poner una raya/línea debajo.

1 • ENCUADRAR LOS TÍTULOS Y APARTADOS.

1. CLASIFICACIÓN DE LOS COMPUESTOS QUÍMICOS.

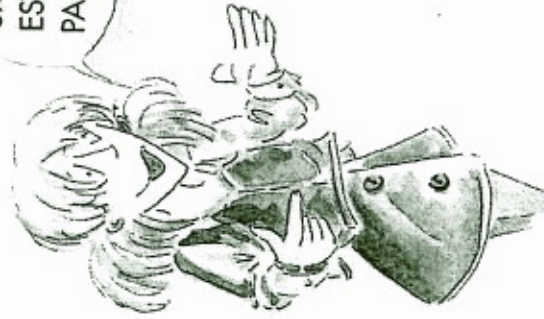
1. 1. HOMOGÉNEOS.
1. 2. HETEROGÉNEOS.

2 • SEÑALAR CON TRAZO MÁS OSCURO LAS PALABRAS-CLAVE

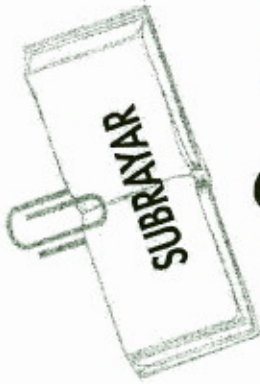
"El fallo de las dietas de adelgazamiento es que el sistema de alimentos prohibidos acaba en auténticas obsesiones por la comida. Hoy muchas clínicas e instituciones de belleza han comenzado a desterrar la palabra dieta y prefieren hablar de "alimentación equilibrada". Se trata no tanto de disminuir la cantidad de alimentos como de cambiar los hábitos de comida."

EL PAIS SEMANAL.

SIGUE ESTOS PASOS

LA PALABRA-CLAVE ES EL CONCEPTO DEL QUE SE ESTÁ HABLANDO. SE AVERIGUA HACIÉNDOLE LA PREGUNTA: ¿De qué trata este párrafo?

3. SEÑALA CON TRAZO MÁS SUAVE LAS IDEAS SECUNDARIAS

¿Y cómo sé yo lo que es una idea secundaria?

■ Subraya las ideas secundarias.

Pues... preguntándote: ¿QUÉ DICE DEL CONCEPTO-CLAVE? ¿QUÉ SE EXPLICA? ¿CUÁLES SON SUS CARACTERÍSTICAS?

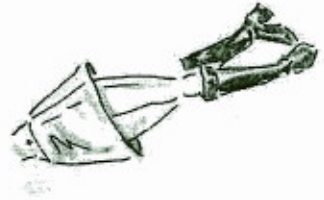

4. TRAZA LÍNEAS DISCONTINUAS PARA CONECTAR O RELACIONAR LAS IDEAS.

MARY QUANT CREA, EN MODA, LA MINIFALDA.

La joven diseñadora británica Mary Quant ha creado una prenda que se ha convertido en toda una revolución: la minifalda. Ni más ni menos que eso, una falda que ni siquiera cubre las rodillas. Incluso las calles de nuestras ciudades se empiezan a poblar de ellas. Los inalterables ciudadanos británicos tienen desde hace poco un nuevo motivo de sorpresa. Se trata de la minifalda. En España su uso se está extendiendo cada vez más.

LOS CASCOS

En cuanto a su diseño hay dos modelos claramente diferenciados. El abierto que protege exclusivamente el cráneo y se utiliza para recorridos urbanos en lo que se supone que no se llega a alcanzar velocidades muy altas, y el integral que cubre también la carga, la mandíbula y se prolonga por detrás de la nuca. En ambos casos han de estar homologados o certificados con la norma UNE 26 - 428 - 91.

- Aplica las técnicas del subrayado en este texto.

VITAMINA C

Esta es quizás, la vitamina que goza de mayor popularidad. Todo el mundo, o casi todo el mundo, sabe que los limones y las grosellas son ricos en vitamina C. Pero también es cierto que casi nadie sabe que actualmente es más difícil que nunca alcanzar una cantidad aceptable de dicha vitamina. Los alimentos de origen animal prácticamente no la contienen, y otros alimentos con un alto contenido de la misma, como son las frutas y verduras, cada día son menos consumidos.

No obstante la mayor dificultad para conseguir vitamina C en cantidades suficientes estriba en que es extremadamente inestable. El calor, la luz, el oxígeno, el agua, etc., son factores que aceleran su pérdida, así como el uso tan incontrolado de ciertos medicamentos como las aspirinas...

REV. ESPACIO Y TIEMPO. Medicina y Salud.

- Cuenta el número de palabras del texto.

..... palabras

- Cuenta el número de palabras subrayadas.

..... palabras

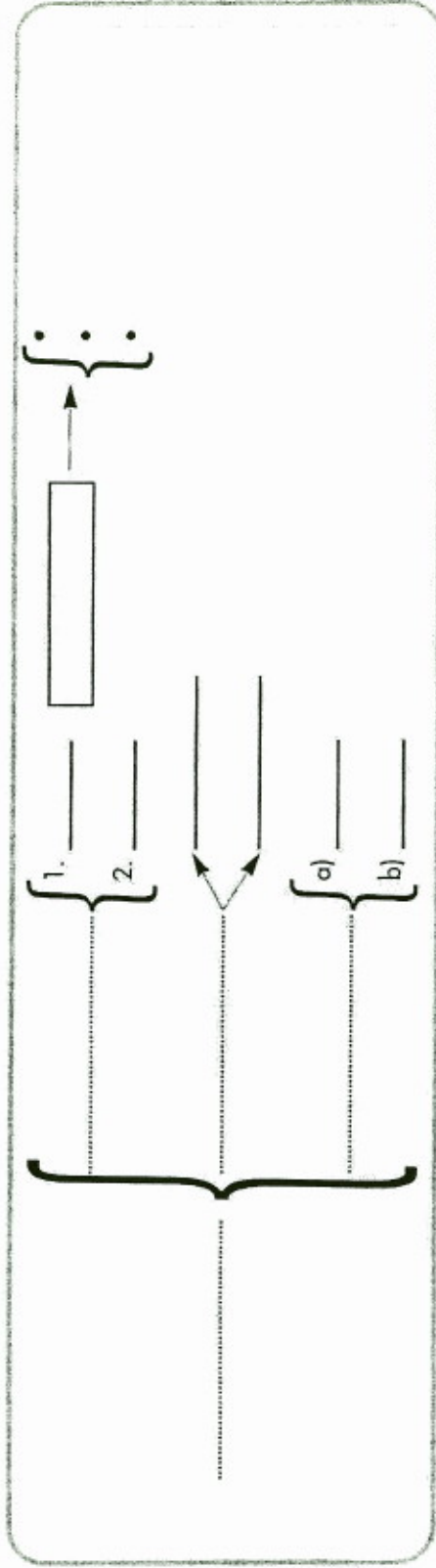
- ¿Eres capaz de comprender todo el texto sólo con las palabras subrayadas?

¿CÓMO HAGO UN BUEN ESQUEMA?

EL ESQUEMA ES LA ESTRUCTURA DEL TEMA. SIRVE PARA ORDENAR JERÁRQUICAMENTE LAS IDEAS FUNDAMENTALES.

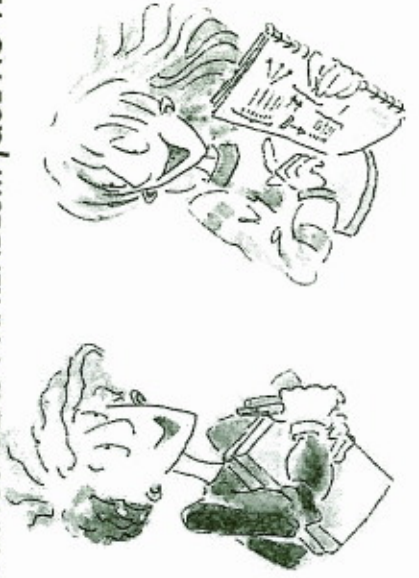
PARA HACER UN BUEN ESQUEMA...

- 1º. Subraya lo importante del texto.
- 2º. De cada párrafo saca datos para el esquema.
- 3º. Ordena secuencialmente:

PRINCIPAL → SECUNDARIO → DETALLES
 TÍTULO →

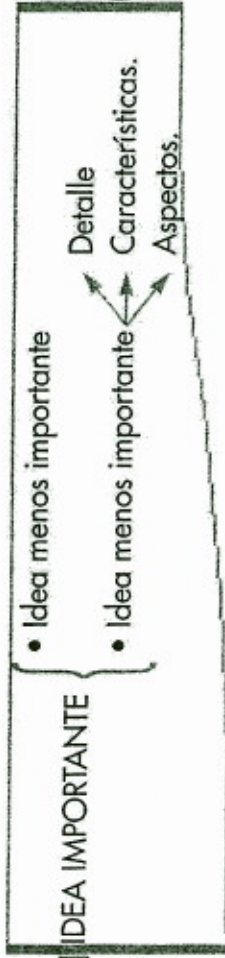
- 4º Utiliza los recursos gráficos que prefieras:
 llaves, guiones, arceriscos, recuadros, flechas...

ESTUDIAR LOS TEMAS MEDIANTE LOS ESQUEMAS
ORDENA TUS IDEAS Y APRENDES... ¡QUE NO VEAS!

...Y, ¿QUÉ PONGO EN EL ESQUEMA?

ESQUEMAS

De cada párrafo del texto que estudies intenta "sacar" algo así.

IDEA IMPORTANTE

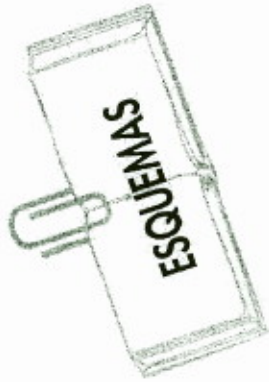
TÍTULO IDEA GENERAL

¿QUÉ ES
PRINCIPAL?

LAS CAUSAS, LAS CONSECUENCIAS, DEFINICIONES, PROBLEMAS, VALORACIONES, CLASIFICACIONES, PARTES, RELACIONES, LUGARES...

OBTÉN DE CADA PÁRRAFO UNA O ALGUNAS IDEAS PRINCIPALES.

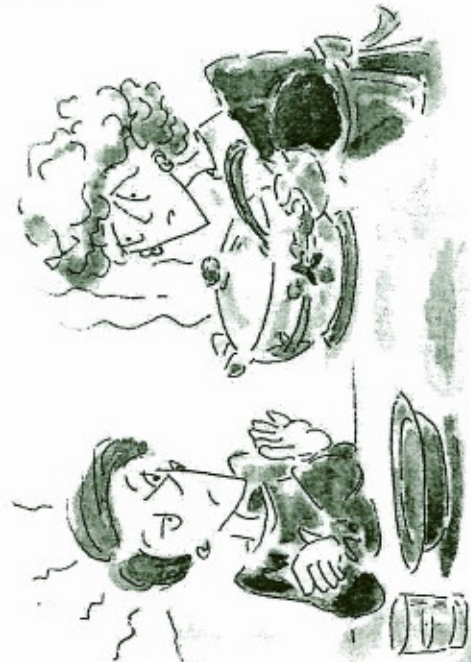

- Sin mirar a la página anterior.
- Sacando ideas de cada párrafo.

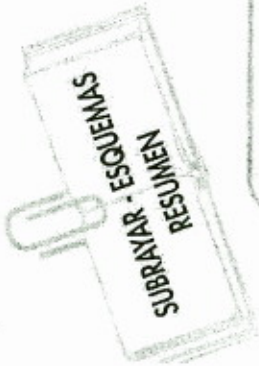
■ Completa el esquema pero...

En la edad juvenil domina el individualismo y el sentido competitivo, influidos decisivamente por la escuela (educación escolar), la familia (formación sociofamiliar), los amigos (convivencia en grupos) y la sociedad o los factores macrosociales.

La pubertad se continúa con la adolescencia en la que predomina la incertidumbre vital, la agresividad y la inquietud psíquica: es frecuente la aparición de complejos de diversa índole y de fases depresivas.

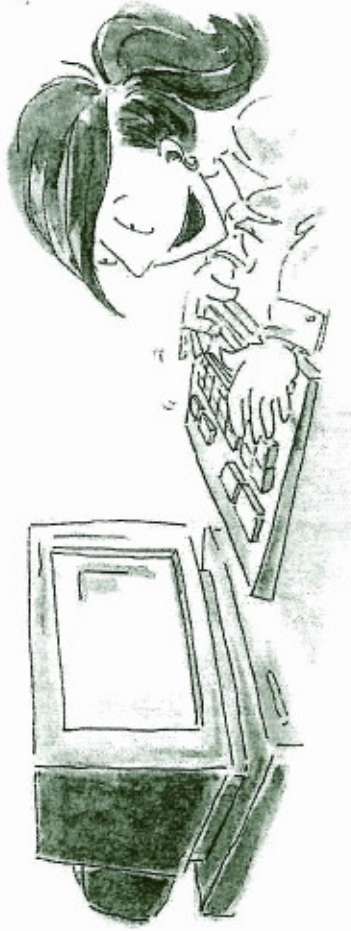

ANNEX 13:
FITXES PER
TREBALLAR EL
RESUM I LA
MEMORITZACIÓ.

SUBRAYAR → ESQUEMAS → RESUMEN

Subrayar, esquematizar y resumir son operaciones para procesar la información y comprenderla. El producto final es su **APRENDIZAJE**.

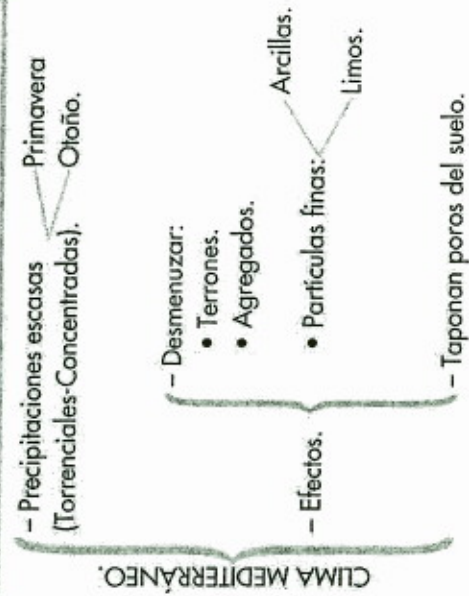
P R O C E S O

SUBRAYAR

El clima mediterráneo es el agente más activo. Las precipitaciones son escasas pero a menudo torrenciales y concentradas en primavera y sobre todo en otoño, después de un largo período de sequía estival. Cuando las gotas de lluvia golpean la superficie de un suelo desnudo, desmenuzan los terrones y agregados y las partículas más finas (arcillas y limos) que los constituirían son dispersadas y arrastradas por el agua y tapanon los pequeños poros el suelo.

LA EROSIÓN DE NUESTROS SUELOS. L'ESCOLA ARRELAIDA.
 Consellería de Cultura. Ed. y Ciencia. C. V.

ESQUEMAS

RESUMEN

Precipitaciones del clima mediterráneo escasas y torrenciales (primavera-otoño) después de sequía estival.
 Efectos: desmenuzan terrones, agregados y partículas finas (arcillas y limos).
 Tapanon los poros del suelo.

HERRAMIENTAS PARA PROCESAR INFORMACIÓN

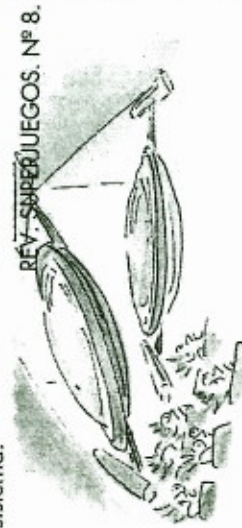

SUBRAYAR

■ Subraya este texto.

A mediados de los años 70, el realizador Douglas Trumbull, famoso por los efectos especiales de "2001 una odisea del espacio" y "Star Trek" inventó el SHOWSCAN. Cuando proyectaba cintas a 60 imágenes por segundo la pantalla parecía "desaparecer" para convertirse en una especie de ventana abierta sobre el espacio. El espectador experimentaba la sensación de "estar" allí, al otro lado de la pantalla, en el lugar de la acción. Así nació SHOWSCAN.

Se utilizan cámaras SHOWSCAN CP-65 que filman 2.5 veces más rápido que las cámaras convencionales y de forma silenciosa. Todo ello, visionado en una sala multifuncional, provista de una pantalla especial de proporciones 2.21:1 produce una sensación de profundidad y claridad que envuelve al público, con una calidad no comparable a ningún otro sistema.

ESQUEMATIZAR

■ Conviértelo en esquema.

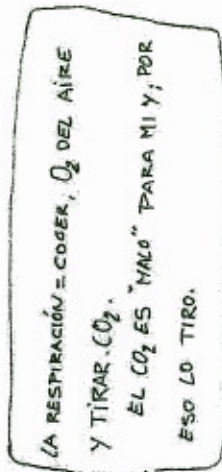
RESUMIR

■ Elabora el resumen.

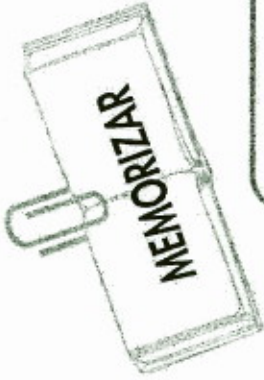
¿CÓMO MEMORIZAR?

1. PARA MEMORIZAR DEBES COMPRENDER EL TEXTO, RELACIONANDO DATOS PARA FIJARLOS BIEN.
2. PUEDES REPETIR MENTALMENTE LO QUE LEES PERO CON PALABRAS TUYAS.

3. MEMORIZA ESQUEMAS, RESÚMENES Y DATOS.
 4. REPASA CADA CIERTO TIEMPO (Al terminar un tema, cada día, semana, controles, etc.) Y LOGRARÁS UNA BUENA RETENCIÓN.
 5. A MAYOR INTERÉS Y MOTIVACIÓN POR EL TEMA MEJOR MEMORIZACIÓN.
- Explica cuáles son tus dificultades para memorizar.

¿CÓMO MEMORIZAR?

ALGUNOS TRUCOS

- Forma acrósticos para recordar.

LA MNEMOTECNIAS SON ESTRATEGIAS DE LA MEMORIA PARA RECORDAR MEJOR.

ACRÓSTICOS

Es una palabra "rara" formada por las sílabas o letras iniciales de otras que hay que recordar.

Clasificación de los metales.

- alcalinos
- alcalinotérreos
- térreos
- transición

ALALTETRAN

¿CÓMO MEMORIZAR?

MEMORIZAR

R I M A S

Consiste en buscar una rima a los datos que hay que recordar.

"Para recordar oxilita "1" me acuerdo de facilita"

¹⁾ Sustancia de la que se obtiene oxígeno en los laboratorios, compuesta por sodio y oxígeno.

GRÁFICOS O IMÁGENES

Consiste en transformar los pensamientos en imágenes. Se trata de pensar con imágenes. Cuanto más exagerada sea la imagen obtendrás mayor fijación en la memoria.

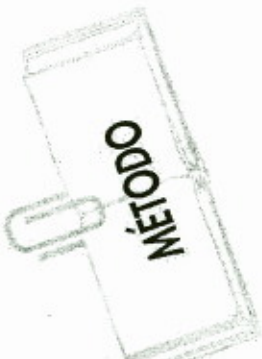

F I C H E R O

Mediante fichas puedes memorizar: definiciones, datos, clasificaciones, etc

■ ¿Qué mnemotecnias prefieres? ¿Por qué?

AUTOEVALUACIÓN

DESPUÉS DE TU ESTUDIO COMPROBEA TU APRENDIZAJE.

■ Formúlate las siguientes cuestiones:

- ¿He aprendido todo lo que he estudiado?
- ¿Qué partes (temas, apartados,...) no domino suficientemente?
- ¿Qué preguntas me podría hacer a mí mismo para AUTOCOMPROBACIÓN?
- ¿Si yo fuera profesor/a qué preguntas pondría?

1. HAZ UN EXAMEN SIMULADO (ORAL, ESCRITO,...).
2. COMPROBEA TU APRENDIZAJE CON ALGÚN/A COMPAÑERO/A.
3. REALIZA EJERCICIOS, PROBLEMAS, ACTIVIDADES PRÁCTICAS.
4. _____
5. _____

ALGUNAS TÉCNICAS O PROCEDIMIENTOS PARA AUTOEVALUARTE

¿Qué otras se te ocurren?

